

მაჟორიტარი,
ბიოტეხნიკი
და კვლევის პროფესორი
A2

"ფრინველის ბრძოლის"
პირველი ბრძოლა
შედეგი ჰარჯრობით
არ მოაქვს
A3

"გულახდილად"

A4

www.24hours.ge

24 საათი

ყოველდღიური

გაზეთი 24 საათი

გაზეთი, 5 ნოემბერი, 2005 წელი. №246 (1106)

ფასი 50 თეთრი

ახვები

ოქტომბერი საქართველოში ინფლაციის დონე გაიზარდა

მიმდინარე წლის ოქტომბერში, სექტემბერთან შედარებით, ქალაქების მიხედვით სამომხმარებლო ფასების ზრდა დაფიქსირდა თელავში 3,0 პროცენტით, ქუთაისში - 2,2 პროცენტით, თბილისში - 1,6 პროცენტით, გორში - 1,4 პროცენტით, ხოლო ბათუმში - 0,9 პროცენტით.

A2

სამართალი

გამოსხადება თუ არა დაკითხვაზე რუსთაველის ყოფილი მერი?

ქვემო ქართლის მხარის პროკურორი შოთა რეხვიაშვილი საკმაოდ გაღიზიანებულია მუდის ინტერესით, რომელიც რუსთაველის ყოფილი მერის მერაბ ტყემელაშვილის პროკურატურაში ოფიციალურად დაბრუნებას გამოიწვია. მისი თქმით, არაფერი განსაკუთრებული არ ხდება და ეს ტყემელაშვილის პირველი დაკითხვა არ არის.

A5

რევიუ

ქართველების "აიდას" იტალიაში დანიელა აკიანის უდირიქორაზს

დანიელ აკიანის დირიჟორობით თბილისის ოპერისა და ბალეტის თეატრის ორკესტრი მხოლოდ ერთხელ, 8 ნოემბერს დაუკრავს. სოლისტები იქნებიან მაყვალა ასანაძე (აიდა), გიორგი ონიანი (რადამესი), ელენა პუტილოვა (ამნერსი), სულხან გუგუშვილი (ამონასრო), ომარ ხოფერია, ტარიელ ჭიჭინაძე, ნინო ჩაჩუა და თამაზ საგინაძე.

A8

ამინდი

	5/11	6/11
თბილისი	14 ☁	15 ☁
ტყიბული	18 ☁	16 ☁
სოხუმი	18 ☁	17 ☁
ღვანისი	7 ☁	7 ☁
ბორჯომი	11 ☁	11 ☁
ოზი	9 ☁	8 ☁
ზუგდიდი	20 ☁	18 ☁
ახმეტა	13 ☁	14 ☁
ბაზრა	16 ☁	16 ☁
სამტრედიანი	19 ☁	18 ☁

უცხოური ვალუტის ოფიციალური კურსი ლართან მიმართებაში

აშშ დოლარი	1.7950
ევრო	2.1439
ბრიტანული სტერლინგი	3.1707
რუბლი	0.0629

ახვები	A 2
ახვები	A 3
ახვები	A 4
სამართალი	A 5
საორბი	A 6
რევიუ	A 7
სხვადასხვა	A 8

ადგილობრივი თვითმმართველობის კანონპროექტი - ნაბიჭი წინ თუ უკან?

საპარლამენტო ოპოზიციის დიდი წინააღმდეგობის მიუხედავად, საქართველოს ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული მოწყობისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ კანონპროექტი პლენარულ სხდომაზე მაინც განიხილება.

ნანა ქადაგიძე

"აღნიშნული კანონპროექტის განხილვა ცენტრალური ხელისუფლების დაკვეთით დაჩქარდა, რათა პროექტის ალტერნატიული ვარიანტების წარდგენა ვერ მოესწროს. კანონის იმ მოდელის მიღება კი, რომელიც პლენარულ სხდომაზე გავა, ქვეყნისთვის უკან გადადგმული ნაბიჯი იქნება," - აცხადებს ოპოზიციის

იმაზე აღარაფერს ვიცი, რომ საქართველოში დღეს არსებული თვითმმართველობის მოდელი შესაცვლელია. ჩვენს დღევანდელ მდგომარეობას რეალურ თვითმმართველობასთან საერთო ბევრი არაფერი აქვს. კანონით არ რეგულირდება ელემენტარული პრობლემები - გასამიჯნია ქონება, კომპეტენციები... რაიონული გამგებებისა და მოსახლეობის მიერ არჩეული საკრებულოების საქმიანობა, ხშირ შემთხვევაში, არაკორდინირებული და წინააღმდეგობრივია. დღემდე არ ჩამოყალიბებულა ქვეყნის ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული მოწყობის პრინციპები. ადგილობრივი თვითმმართველობის სრულყოფილი საკანონმდებლო ბაზის შექმნაზე წინა ხელისუფლება მხოლოდ ლაპარაკობდა. ახალმა ხელისუფლებამ ამ მხრივ რეალური ნაბიჯები მაღევე გადადგა, შეუერთდა თვითმმართველობის ევროპულ ქარტიას, რაც მას თვითმმართველობის კანონმდებლობის დახვეწის ავადმჯობულებს, და შექმნა სახელმწიფო კომისია, რომელსაც საქართველოს ტერიტორიულ-ადმინისტრაციული მოწყობისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის შესახებ კანონპროექტი შეემაჯობა დაევა.

ბაზრძევა A2 გავრცედა

რევიუ დროის სინამდვილე და "ვეფხისტყაოსნის" საიდუმლო

რუსთაველის თეატრი პრემიერებით იხსნება

სოფო კილაშინი

უკვე მთელმა თბილისმა შეიტყო, რომ სამწლიანი პაუზის შემდეგ რუსთაველის თეატრი იხსნება. ამ სამი წლის მანძილზე რობერტ სტურუაძე და მისმა დასმა სამი სხვადასხვა თეატრის სცენაზე სცადეს დროებით დაბრუნება, თუმცა, მყუდროდ ვერსად იგრძნეს თავი. თეატრის მოყვარულ საზოგადოებას აკადემიური თეატრების რეპერტუარი და მათი წარმოდგენები მართლაც ძალიან მოეწონათ. ამიტომ რუსთაველზე ნებისმიერი გამკლავი ინტერესით უყურებენ თეატრის ცარიელ მიწებს და მოსალოდნელ აფიშას ელის. თეატრის რემონტი რა ხანია დასრულდა, მისი პრეზენტაციაც დიდი ზარზვებით გაიმართა, მაგრამ საპრემიერო სპექტაკლი და მისი წარმოდგენის დღე აგერ უკვე მერამდენედ შეიცვალა.

ბაზრძევა A7 გავრცედა

აზერბაიჯანის ხელისუფლება მზადაა არაულოცების აღსაკვეთად

თუმცა, საინტერესოა, რამდენად არის მზად თავისუფალი და სამართლიანი არჩევნების ჩასატარებლად

ნიკა თარაშვილი

აზერბაიჯანის შინაგან საქმეთა მინისტრის რამილ უსუბოვის განცხადებით, იმ შემთხვევაში, თუ კვირას, აზერბაიჯანის საპარლამენტო არჩევნების დროს არეულობას ექნება ადგილი - ხელისუფლება ადეკვატურ ზომებს მიიღებს.

"ჩვენ ვაპყვს ინფორმაცია, რომ გარკვეული ძალები დაინტერესებული არიან არჩევნების დროს მასობრივი არეულობის ორგანიზაციით. უკანასკნელ დღეებში უკვე იყო ვითარების დაძაბვის მცდელობა, თუმცა, ჩვენ ადეკვატურ ზომებს ვახორციელებთ," - განაცხადა უსუბოვმა რუსულ საინფორმაციო სააგენტო "რია ნოვის-ტისთან" ინტერვიუში.

ბაზრძევა A3 გავრცედა

რამილ უსუბოვი: ას პოლიციელსაც კი შეუძლია არეულობის აღკვეთა და მრავალათასობის ბრძოლის შეტყობა.

არის კი მინისტრის საქმე დარაჯის მოხსნა?

"4 ნოემბერს 14 საათზე ვანათლებისა და მეცნიერების მინისტრი ალექსანდრე ლომია 126-ე სკოლაში ვაკეთებს განცხადებას ამავე სკოლაში მომხდარი კრიმინალური ფაქტის გამო; დაკარგულია 16 უახლესი კომპიუტერი, რომელიც სკოლას პროგრამა "ირმის ნახტომის" ფარგლებში გადაეცა," - იუწყებოდა სამინისტროს პრეს-სერვისი.

დალი ქვარაცხელი

126-ე სკოლიდან 4 ოქტომბრის ღამეს 16 კომპიუტერი მოიპარეს. მძარცველები პირველ სართულიდან ავიდნენ მეორე სართულზე, მეზობელი სახლის ოთახიდან მოხსნეს ნათურა, დერეფანი გაანათეს და "კომპიუტერული კლასის" საკეტი გახსნეს. შემდეგ, ალბათ, კომპიუტერები გაიტაცეს, რადგან დილაადრიან სკოლის დირექტორს დარაჯმა აცნობა, კომპიუტერები მოიპარესო. დირექტორმა პატრული გამოიძახა, პატრულმა - კრიმინალური პოლიცია.

14.00 საათზე სკოლაში მისულმა ვანათლებისა და მეცნიერების მინისტრმა ნახა გაძარცვული ოთახი, მოსმინა ფაქტით შესუბუთი, სკოლის თანამშრომლების ნაამბობი, თუ როგორ განიცდიდნენ ბავშვები მომხდარს. შემდეგ კი სა-

ხალხოდ "განაჩენიც" გამოიტანა: დაკავებული თანამშრომლებიდან გაათავისუფლა სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი მათა ბლოაძე და, როგორც ზღაპარში იტყვიან, გაუჩინარდა.

"ეს არ არის მინისტრისთვის შესაფერისი ნაბიჯი..." "ქვეყანაში რამდენიმე მძიმე დანაშაული ხდება და ასეთი სწრაფი დამსჯელი ოპერაცია არ ჩატარდება..." "მინისტრმა ჩვეთთან საუბარზე არ იწეება, რათა აგვეხსნა, რომ დირექტორი არაფერს შუამოა..." "თვითონ შეამოწმოს ოთახის უსაფრთხოება და ისე დადგეს კომპიუტერები..." "დირექტორი კი არა, დარაჯა მოსახსნელი, მოვალეობა რომ ვერ შეასრულა..."

"ჩვენ არ ვაგვირდებთ და ვაპროტესტებთ მინისტრის გადაწყვეტილებას..."

ბაზრძევა A2 გავრცედა

მორიბი საქადრო ცვლილება

მას შემდეგ, რაც საქართველოს პრეზიდენტმა მინისტრთა კაბინეტის მიმართ გარკვეული პრეტენზიები გამოთქვა, თანამდებობას ტოვებს ლტოვილითა და განსახლების მინისტრი ეთერ ასტე-მიროვა. ოფიციალურ წყაროზე დაყრდნობით, თანამდებობიდან გადადგომის შესახებ გადაწყვეტილება ასტემიროვამ ორი დღის წინააღმდეგობის შემდეგ მიიღო.

ასტემიროვას განცხადებით, თანამდებობიდან სამინისტროში მიმდინარე რეორგანიზაციის გამო გადადგა. იგი კატეგორიულად უარყოფს იმ ბრალდებებს, რომელიც ლტოვილითა რაოდენობის ხელოვნურად გაზრდას უკავშირდება. ამის შესახებ საქართველოს პრეზიდენტმა ეთერ ასტემიროვას რამდენიმე თვის წინ უსაყვედურა.

"ჯერ არ ვიცი, სად წავალ, თუმცა ვიცი, რომ ამ სამინისტროს დიდ მგობრად დარჩები. ხევიანული საუბარი არ მქონია, მაგრამ მას, როგორც ჩვენი გუნდის წევრს, კარგად ვიცნობ. რაც შეეხება მონაცემთა ბაზის ხელოვნურად გაზრდას, ეს არ შეესაბამება სიმართლეს. სამინისტროში ყოველდღე შემოიღოდა განცხადებები და მუდამ ხდებოდა ამ ბაზის გადამოწმება.

ჩვენ ბევრი დარღვევა აღმოვაჩინეთ და პროკურატურას გადავეცით," - განაცხადა "24 საათთან" საუბრისას ეთერ ასტემიროვა. თუ რა სახის რეორგანიზაცია მიმდინარეობს ლტოვილითა და განსახლების სამინისტროში, ჯერჯერობით არ ხმაურდება.

შეგახსენებთ, რომ ეთერ ასტემიროვა ლტოვილითა და განსახლების მინისტრად 2004 წლის 1 იანვარს დაინიშნა.

ლტოვილითა და განსახლების მინისტრის გამოთავისუფლებულ ადგილს, სავარაუდოდ, საპარლამენტო უმრავლესობის წევრი, პარლამენტის აგარაუდ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე გიორგი ხევიანელი დაიკავებს. როგორც ხევიანელი აღნიშნავს, ასეთი შეთავაზება მან საქართველოს პრეზიდენტისგან პირადი შეხვედრის დროს მიიღო.

გაერცვლებული ინფორმაციით, შესაძლოა თანამდებობა დატოვოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის მინისტრმა ვლადიმერ ჭიბაშვილმაც.

ამის მიუხედავად პრეზიდენტის მიერ ჭიბაშვილის მიმართ გამოთქმული პრეტენზია სახელდება. პრეზიდენტის თქმით, ჯანდაცვის მინისტრი სატელეფონო ზარებს არასდროს პასუხობს.

ბაზრძევა A2 გავრცედა

ვაჟა ადამია ჭარ არ დაუკითხავთ

მერაბ კოსტავას საზოგადოების წევრები საზოგადოების თავმჯდომარის დაკავების ფაქტს პროვოკაციად, მერაბ კოსტავას საზოგადოებისა და მისი თავმჯდომარის დისკრედიტირების მცდელობად მიიჩნევენ. გუშინ მათთან ერთად პრესკონფერენცია გამართეს დაკავებული ვაჟა ადამიას ადვოკატებმა.

"ჩვენი დაცვის ქვეშ მყოფი, ჯერჯერობით, ექვმიტანილის სტატუსით არ დაუკითხავთ," - განაცხადებს ვაჟა ადამიას ადვოკატებმა ზაზა ბუაჩიძემ და მაკა გოგობაძემ. მათივე თქმით, მომხდარის გამო ამ დროისთვის სისხლის სამართლის საქმე ცეცხლსასროლი იარაღის გამოყენებისა და ხულოვნობის მუხლით (239-ის მე-3 ნაწილი) არის აღძრული. ეს მუხლები სამიდან შეიძლება შეიძლება პატიმრობის ითვალისწინებს. თუმცა, გაერცვლებული ინფორმაციით, ექსპერტის მსახურების შემდეგ, გამოძიება დანაშაულის კვალი-ფაქტის შეცვლას არ გამოირიცხავს.

როგორც ცნობილია, სამართალდამცველები ვაჟა ადამიას მის ბინაში უკანონოდ შეყვანილი ელექტროსადენების ჩასატყუვლად მისული "თელასის" თანამშრომლის

ავთო ზარნაძის ფეხში დაჭრას აბრალებენ. "თელასის" ინფორმაციით კი, დაჭრილია კომპანიის კიდვე ერთი თანამშრომელი კახა ქათამაძე, რომელსაც დაზიანება თავის არემი აქვს მიყენებული, რადგან, როგორც "თელასის" თანამშრომლები აცხადებენ, მას ადამიამ იარაღის ტარი თავში ჩაარტყა.

მერაბ კოსტავას საზოგადოების გამგებობის წევრის დავით კუპრეიშვილის განცხადებით, "თელასის" თანამშრომლები, რომლებზე თავდასხმის გამოც დააკავებს ვაჟა ადამია, ზანდუკელის ქუჩაზე უკანონო სადგენებს ამონებდნენ. მათ შენიშნეს ერთ-ერთი სადენი, რომელიც პედაგოგიკის ინსტიტუტის შენობის თავზე გადადიოდა და ადამიას სახლთან არავითარი კავშირი არ ჰქონდა.

ბაზრძევა A5 გავრცედა

ორი სიტყვაში

რუსეთი. მოსკოვში გუშინ რუს ნაციონალისტთა მსვლელობა გაიმართა, რომელშიც მემარჯვენე-რადიკალური მოძრაობის დახმარებით 2 000 წარმომადგენელი მონაწილეობდა. მსვლელობა "რუსული საერთო-ეროვნული კავშირის", "რუსეთის ეროვნულ-დერეგულირებული პარტიის", "ეროვნულ-მატრიოტული ფრონტის", "პამიატის", "ევრაზიული კავშირის" და სხვა ნაციონალისტური მოძრაობების მიერ იყო ორგანიზებული. ჩისტოპრულად ბულგარულ შიშობაში "თავდაცვის" აქტივისტებს ნაციონალისტების წყლით გახეხული პრეზერვატივები დაუხმნეს. ამის პასუხად, კოლონებს რამდენიმე ადამიანი გამოეყო, რომლებმაც "თავდაცვის" აქტივისტებს პლაკატი "ფაშისტები ვერ გამარჯვებს" ხელმძღვანელობას დასწვეს. მილიციის თანამშრომლებმა კონფლიქტური სიტუაცია საკმაოდ მალე განმუხტეს. გარდა ამისა, "ინტერფაქსის" მონაცემებით, იაშუბის ბულგარის მიდამოებში უცნობებმა კოლონას პეტარდები ესროლეს. მილიციელებმა თავდა-მსხმელთა დაკავება სცადეს, თუმცა მათ მიმალვა მოახერხეს. ერთიანი რუსეთის, "შემარჯვენე ძალთა კავშირისა" და "იალოვოს" წარმომადგენლებმა "ნაციონალისტების" მსვლელობა დაგმეს. **ინტერესიუსი**

ვერობა. ევროკომისიას განზრახული აქვს, დაადგინოს სისწორე ინფორმაციისა, რომლის თანახმად შეერთებულ შტატებს აღმოსავლეთი ევროპის ერთ-ერთ ქვეყანაში საიდუმლო ობიექტი აქვს და იქ ტერორიზმში ეჭვმიტანილი პირებს აკავებს. ეს გადაწყვეტილება უკავშირდება გახზე "გამინტონის პოსტში" გამოქვეყნებულ სტატიას, რომლის მიხედვით ცენტრალურ სადაზვერულო სამმართველოს შექმნილი აქვს რვა საიდუმლო ციხისგან შემდგარი მსოფლიო ქსელი, სადაც დაკავებული პყავს ტერორიზმში ეჭვმიტანილი პირები. თეთრი სახლის წარმომადგენელმა ეს ინფორმაცია არ დაადასტურა, თუმცა არც უარუყვია. **რადიო თავისუფლება**

აღმოსავლეთი აზია. ჩრდილოეთი კორეის ხელისუფლებამ ქალებს მოუწოდა ტანსაცმლის ტრადიციულ და არა "ბურჟუაზიულ" სტილს მიანიჭონ უშირატსობა. ქალთა ოფიციალურმა ფურნალმა გუშინ გამოქვეყნებულ სტატიაში მკითხველ ქალებს მოუწოდა ტრადიციული ტანსაცმლით შეიმოსონ, რაც, რედაქციის აზრით, "განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, ახლა, როცა აშშ ჩრდილოეთი კორეაში ცხოვრების ბურჟუაზიული სტილის დანერგვას ცდილობს". რამდენიმე თვის წინ კორეის სახალხო-დემოკრატიული რესპუბლიკის ხელისუფლებამ მამაკაცთა გრძელი თმების წინააღმდეგ დიზნო კამპანია და ამგვარ გარეცხნილობას "ანტისოციალისტური" და "არაპოპიენური" უწოდა. **გაზეტარუ**

აზერბაიჯანის ხელისუფლება მზადაა არაეულტორბანის აღსაკვეთად

შირვალე ჯაბრბოდას

უსუბოვის თქმით, ოპოზიცია ცდილობს წინასწარ შეაგუოს საზოგადოება და საერთაშორისო დამკვირვებლები იმ აზრთან, რომ არჩევნები გაყალბდება, რადგან შემდეგ საფუძველი ჰქონდეს არჩევნების შედეგების გადახედვის მოთხოვნით მასობრივი მიტინგების მოწყობას.

"ოპოზიციამ მათივე გათვლებით, დაახლოებით ხმების 50-60 პროცენტი უნდა დაგროვოს. თუმცა, აზერბაიჯანის მოსახლეობის ძირითადი ნაწილი ამ შეამბოხებებს არ ემხრობა. ჩვენი სიძლიერე ეს არ არის, რომ საოპოზიციო ძლიერი, არამედ ისაა, რომ მოსახლეობა იღპამ აღიეეს უფერს მხარს," - ამბობს უსუბოვი.

სწორედ ამიტომ შინაგან საქმეთა სამინისტრო "დარწმუნებულია" მმართველი პარტიის წარმატებაში. ხოლო რაც შეეხება სამართადმცავთა რაოდენობას, რომელიც არჩევნების დღეს წესრიგის დაცვაზე იზრუნებს, შინაგან საქმეთა სამინისტროს ხელმძღვანელმა აღნიშნა, რომ მთავარი რაოდენობა არ არის - თურმე, აზერბაიჯანში თვისობრივად შეიცვალა წესრიგის დაცვის საკითხი.

"ჩვენ ყველაზე თანამედროვე წესრიგის დაცვის საშუალებები გვაქვს და ას პოლიციელსაც კი შეუძლია არეულობის აღკვეთა და მრავალათასიანი ბრძობის შეჩერება," - ამბობს მინისტრი.

მოკლედ, თუ აზერბაიჯანის შინაგან საქმეთა მინისტრს დაუჯერებთ, პოლიცია ქვეყანაში კრიმინოგენული ვითარებას აკონტროლებს. რესპუბლიკის ყველა რაიონში დაცულია საზოგადოებრივი წესრიგი. გარდა ამისა, წინასწარჩვენოდ ქვეყნის ყველა სამართადმცავი ორგანოს მიერ პროფილაქტიკური ღონისძიებები ჩატარდა.

ის, რომ აზერბაიჯანის საპარლამენტო არჩევნების დღეს - 6 ნოემბერს ბაქოში არეულობები რაღაც დონით მაინც აუცილებლად მოხდება, აშკარაა. ამისთვის, ოპოზიციამ უკვე საკმარისად გაიზარა "რეპეტიციები". გარდა ამისა, ხელისუფლების მკაცრი და ხშირ შემთხვევაში სატყუოდ "კანონიერი" ქმედებებიც უწყობს ხელს უკმაყოფილოთა მასის გამარჯვებას.

სხვათა შორის, საერთაშორისო ორგანიზაციები აცხადებენ,

რომ აზერბაიჯანის ხელისუფლებამ არ დააკყოფილა დასაცვეთის მთავარი მოთხოვნა - არ უზრუნველყო სამართლიანი და დემოკრატიული არჩევნების ჩატარება. ადამიანის უფლებათა დამცველი საერთაშორისო ორგანიზაციის "ჰუმან რაითს უოჩის" აზრით, უკანასკნელ მომენტში აზერბაიჯანის საარჩევნო კანონში შეტანილი ცვლილებები მდგომარეობას ვერ გამოასწორებს. ხუთმაბათის გამოქვეყნებულ განცხადებაში ახალი ზომები "არასაკმარისად" და "დაგვიანებულად" არის შეფასებული.

შეგახსენებთ, გასულ კვირაში "ჰუმან რაითს უოჩმა" განაცხადებინა, რომ აზერბაიჯანი მზად არის თავისუფალი და სამართლიანი საპარლამენტო არჩევნების

"ფრინველი ბრივის" ვირუსთან ბრძოლას შედეგები ჭარჭარობით არ მოაქვს

"ფრინველის ვირუსი" ვირუსთან ბრძოლა ჯერჯერობით უშედეგოდ გრძელდება, პრობლემაზე მომუშავე ექსპერტები რეალურად ვერაფერს სთავაზობენ სხვადასხვა ქვეყნის ხელისუფლებას. გარდა იმისა, რომ სახიფათო ვირუსმა დიდი ხანია, რაც აზიის ფარგლებში დატოვა და ევროპას მოედო, უკვე კანადამიც შეაღწია. თავად ვირუსის აღმოჩენების რეგიონში ეს ყოველივე დღიურად იზრდება გადაფრენი ფრინველებისა თუ შინაური ფრინველის დაზოვვის საგანგაშო მაჩვენებლები. როგორც სამხრეთ-აღმოსავლეთ აზიის რეგიონის მასშტაბის საშუალებები ოწყებთან, ჩინეთის ჩრდილო-აღმოსავლეთში შეგარეულიანის პროვინციაში "ფრინველის ვირუსი" ფრინველების დაზოვვის კიდევ ახალი შემთხვევები გამოიწვია. ჩინეთის სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მონაცემებით, ლიანონის პროვინციის სოფელ ბადაოპოში ამ ვირუსით 9 000 შინაური ფრინველი დაიღუპა. ფრინველის ვირუსით დაზოვის დიაგნოზი 1 ნოემბერს ჩატარებული ექსპერტიზის შედეგებით დადასტურდა. კვლევის შედეგად მიღებული ცნობებით, დაზოვილ ფრინველს H-5 ტიპის ვირუსი აღმოაჩნდა. ხელიუსფლებამ ინფექციის კერის მახლობლად მდებარე ფერმებში უკვე გასცა კიდევ 370 ათასი ფრინველის განადგურების ბრძანება.

უკანასკნელი ერთი თვის განმავლობაში ეს ჩინეთში "ფრინველის ვირუსი" გავრცელების უკვე მეოთხე შემთხვევაა. მანამდე "ფრინველის ვირუსი" ვირუსი აშპის, ლუანის რაიონებშიც და მონღოლეთშიც აღმოაჩინეს.

ჩინეთმა ცოტა ხნის წინ "ფრინველის ვირუსი" გამოუღვისათვის სპეციალური ნაციონალური ქსელი შექმნა. გარდა ამისა, ხელისუფლებამ კომისიაც ჩამოაყალიბა, რომლის 6 წევრი სახელისუფლებო ბევრი მეცნიერი მიჩნევის, რომ

ვიტანაში "ფრინველის ვირუსი" დაიავადებულ 3000-მდე ფრინველი გაანადგურეს.

ორგანიზმის წარმომადგენელია. ქვეყნის რამდენიმე რეგიონში კი, სადაც ფრინველის მასობრივად დაზოვის ფაქტები ჯერ არ გამოვლინა, მაგრამ საფრთხე რეალურად არსებობს, კარანტინი გამოცხადდა. პროგრამის ფარგლებში 14 მილიონ შინაურ ფრინველს ჩაუტარა დევაქცინაცია.

გუშინ ოფიციალურად გავრცელებული ინფორმაციის თანახმად, ვიტანაში "ფრინველის ვირუსი" დაავადებული 3000-მდე ფრინველი განადგურეს. ადგილობრივი მკვიდრი კი ამ დაავადების სიმპტომებით საავადმყოფოში მოთავსებული. დიავირუსი ვერაფერობით დადასტურებული არ არის, თუმცა თავისთავად ფაქტი უკვე საგანგაშოა.

ბევრი მეცნიერი მიჩნევის, რომ პანდემიის საფრთხე ამ ეტაპზე უკვე რეალურია, თუკი ვირუსი მუტაციის განიცდის და ადამიანიდან ადამიანზე გავრცელდება.

ჩინეთზე არაპოვება სახიფათო მდგომარეობაა მორე აზიურ სახელმწიფოშიც. "ფრინველის ვირუსი" წინააღმდეგ მიღებული ზომების მიუხედავად, ვიტანის სამ ჩრდილოეთ პროვინციაში ამ დაავადების აფეთქება დაფიქსირდა.

საავტენტო "ესმოქიითილ პრეს"-ის მიერ გავრცელებული ინფორმაციით, ქვეყანაში "ფრინველის ვირუსი" უკვე 3000-ზე მეტი შინაური ფრინველი დაიღუპა.

პროვინციების ხელმძღვანელებმა დამატებით ზომებს იღებენ დაავადების გავრცელებას.

აზიის სახელმწიფოების ხელისუფლებების ძალისხმევით გარდა, სამიში ვირუსის გავრცელებულიც საერთაშორისო ორგანიზაციებშიც მუშაობენ. მსოფლიო ბანკი კი "ფრინველის ვირუსი" მიეყენებო პოტენციურ ზარალს ითვლის. გლობალური მასშტაბის საფრინველი ორგანიზაციის წარმომადგენლები მიიჩნევენ, რომ ეკონომიკური პრობლემები არა მარტო ფრინველის სიკვდილიანობით იქნება მომავალში განპირობებული, არამედ გაცილებით უარესი მუშაობა შეიძლება აღმოჩნდეს კავშირებისთვის ფრიალ დასიფათო ახალი ტიპის ვირუსის წინააღმდეგ არაკოორდინირებულად.

"შხიოლდ ეროვნულ დონეზე სხვა პრევენციული ზომების მიღება სასურველ შედეგამდე ვერ მიგვიყვანს, თუკი ვირუსის წინააღმდეგ ბრძოლა კოორდინირებული არ იქნება," - ნათქვამია მსოფლიო ბანკის მიერ გამოქვეყნებულ ანგარიშში.

ანგარიში იმ დროს გამოქვეყნდა, როდესაც აღმოსავლეთ აზიის მაღალჩინოსანი ბანკით იყენებ შუკრებილი, სწორედ ამ საკითხის განსახილველად. შუგუდრანზე კამპოჯის, ლაოსის, ბირმის, ტილანდის და ვიეტნამის საგარეო უწყებების მეთაურები ვირუსის გავრცელების აღქმევი ერთობლივ ღონისძიებებსა და ვაცინის შემუშავებაზე შეთანხმდნენ.

აზიის სახელმწიფოების სასარგებლოდ კი შეიძლება ითქვას, რომ მსოფლიო ბანკი ემყოფილია ამ ქვეყნების უნართი - გამკლავდებენ მათთვის არცთუ ისე მომცემან პერიოდში ეკონომიკურ რყევას, მით უფრო, რომ შინაური თუ ეგზოტიკური ფრინველების ექსპორტის ჩაყარდნას ნავთობზე ფასების ორმაგი ზრდაც დაერთო.

24 საათი

უცნობი თავისუფლება

რადიო "უცნობის ყოველდღიური გადაცემის "უცნობი თავისუფლება" მორიგი სტუმარი ადამიანის უფლებათა დაცვის საპარლამენტო კომიტეტის თავმჯდომარე ულენ თევდორაძე გახლდათ, რომელმაც გადაცემის წამყვანის ალექსანდრე ელისაშვილის მიერ დასმულ კითხვებს გასცა პასუხი.

ალექსანდრე ელისაშვილი: ტელეკომპანია "რუსთავი 2-ზე" მიმდინარე დებატის როგორ შეფასებთ?

ულენ თევდორაძე: წებისმიერი დებატები, წებისმიერი აზრი, რომელიც იქნება გამოთქმული, ჩემთვის საინტერესოა და პატივს ვცემ.

ალექსანდრე ელისაშვილი: გასაგებია, რომ ოპოზიცია თავისი პოზიციის დაცვას ცდილობს, ხელისუფლება - თავისას, მაგრამ დიპლომატიის უნდა როდის უნდა ჩამოაყალიბდეს? როდის უნდა გაიზარდოს წვენი პოლიტიკოსები?

ულენ თევდორაძე: მე ვერანაირ დიაგნოზს ვერ დავსვამ, მაგრამ აბსოლუტურად გეთანხმებით, რომ ეს კულტურა ჩამოყალიბებულია. ერთი თვის წინ მე დღევანდელი ბრძოლის ვითარებაზე "ინფორმაციის დაცვის" ტელე-ინფორმაციის დაცვის დარღვევების შემდეგ მიხვდით, რომ გადაცემა ძალიან საინტერესო არ გამოვიდა, რადგან ერთმანეთს უწყობდნენ და არ ვლამბდავით. როგორც ჩანს, საზოგადოება რასაც ითხოვს, პოლიტიკოსებისგან მას ვიღებთ.

ალექსანდრე ელისაშვილი: არ გეოი, რომ სახლს უნდევდა შინში ერთმანეთის ლანდუის მოსმენა. დღეს დაველოდო, 7 კომიტეტი ერთობლივად მართავს სხდომას, მათ შორის თქვენი კომიტეტიც. რატომ არის ერთდროულად ამდენი სხდომა?

ულენ თევდორაძე: იმის გამო, რომ საკმაოდ დატვირთული სასესიო კვირა გველის, სადაც საკმაოდ სერიოზული, ერთმანეთის განხილვის კანონპროექტი უნდა განვიხილოთ. ალბათ, ამიტომ მოხდა ეს დამთხვევა.

ალექსანდრე ელისაშვილი: მთავრობის ბოლო სხდომის შემდეგ ანექციები დადის ქალაქში, თუ როგორ დატუქსა პატარა ბავშვებით პრეზიდენტმა მინისტრობის მიზნით? ტელეფონების გამო, როგორ ფიქრობთ, რამი დასჭირდა პრეზიდენტს ამ მიზეზის გამო მათთვის შარის უფლებების დაცვა?

ულენ თევდორაძე: ეს საკითხი, ალბათ, ამიტომ წამოიჭრა - პარლამენტარებმა ერთობლივად თქვეს საყვედური იმის შესახებ, რომ ისინი ვერ უკავშირდებიან მინისტრობის, მთავრობის ტელეფონითაც კი, მინისტრებთან დაკავშირება. ეს იყო, სამწუხაროდ, შევარდნაძის დროს და დარჩა ახლაც.

ალექსანდრე ელისაშვილი: ვინაა შინაგარეო რამდენიმე ხანია, არ მოდის პარლამენტში. ირაკლი ოქრუაშვილი მოვიდა, ყინდა იდეა და ასევე ყინდა პასუხობდა პარლამენტარებს. როგორც ირკვევა, ოპო-

Kuzanov Clinic **კუზანოვის კლინიკა**

თქვენი არჩევანი - ჩვენი პაროველიონალიზმია
გამახარებლად გამზ. N5
ტელ: 424-006, 8(999) 703-703
www.kuzanov.com

1. ლაზერული ენდოსკოპია
2. ლაზეროთერაპია (ტელეკოპიის, ჰემანგიომათის, ხალუნის, სკეროტიტის მოცილება)
3. მეზოთერაპია
4. დერმაბრაზია
5. ქიმიური ელიმინაციები
6. სტრუქტურული ქიმიური (წარეული დაბნეულობა, დეპრესია, რევმატიზმი, ოსტეოქონდროზი, კუნთების დაბნეულობა)
8. პედიკური
9. ნაბრების კორექცია
10. კოსმეტოლოგია
11. მანიკური
12. სტომატოლოგია
13. თვალის სრული დიაგნოსტიკა და ქირურგია

უცვლელი სტრატეგია

ნელიობით, წყალს მიჰქონდა, მრენველების ოპოზიციურმა მოძრაობამ არჩევნები მოიგო.

რამი ხედავდითეტი გამოსავალი და სახელმწიფოს აშენების წინაპირობებს, რა მიგვანდა იმ უპირობო ღირებულებებზე, რასაც უნდა ეფუძნებოდეს ქვეყნის წარმატებული განვითარება: ეროვნული წარმოების აღდგენა და განვითარება, ლიბერალური სავადასახავი და გარემოს შექმნა, მენარმეობის, ეკონომიკური ინიციატივის, საქმის კეთების მასშობილური ნახალი-სება, ადგილობრივი მენარმეობის დაცვა, ინვესტიციების ხელშეწყობი გარემოს უზრუნველყოფა, ადგილობრივი პროდუქციის რეალიზებისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნა, ქვეყნის ბუნებრივი სიმდიდრეების შენარჩუნება, ისეთი სოციალური პირობების უზრუნველყოფა, როდესაც საზოგადოებაში ყალიბდება ძლიერი საშუალო ფენა, იქმნება ისეთი გარემო, რომელიც ხელს უწყობს რეალური უფლებების და გაცნობიერებულ პასუხისმგებლობის მქონე ამომრჩევლის ჩამოყალიბებას. ასეთი ამომრჩეველი არჩევანში თავისუფალია და სასურველ კანდიდატს თუ პოლიტიკურ ძალას ირჩევს არა პოპულისტური, მხოლოდ ამომრჩევლის გულის მოსაგებად გაკეთებული წინასაარჩევნო არარეალური დაპირებების გამო, არამედ სახეობით შეგნებულად მისთვის და ქვეყნისათვის სასარგებლოდ გატანაზე მორატორიუსის შემოღება და მრავალი სხვა.

"მრენველებს" ქართულ პოლიტიკურ სპექტრში ყოველთვის გამოარჩევდა ერთი უმთავრესი რამ - დაპირებები მხოლოდ წინასაარჩევნო არ ყოფილა, ეს იყო ყოველდღიური ბრძოლა ამომრჩევლის ინტერესების დაცვაზე, პოლიტიკური სტრატეგიის, პარტიის გე-

ბებლად, ცვლილებები საარჩევნო კოდექსში თუ სავადასახავი დექსის ალტერნატიული ვარიანტის შემუშავება, ადგილობრივი ხარის დასაცავად არაერთი საკანონმდებლო ინიციატივის გატანა, ქვეყნის ბუნებრივი სიმდიდრის ნედლეულად გატანაზე მორატორიუსის შემოღება და მრავალი სხვა.

"მრენველებს" ქართულ პოლიტიკურ სპექტრში ყოველთვის გამოარჩევდა ერთი უმთავრესი რამ - დაპირებები მხოლოდ წინასაარჩევნო არ ყოფილა, ეს იყო ყოველდღიური ბრძოლა ამომრჩევლის ინტერესების დაცვაზე, პოლიტიკური სტრატეგიის, პარტიის გე-

ბარ, რომ შენი პოზიცია სწორია და ეს გზა არის რეალურად სუვერენული და ძლიერი ქვეყნის აშენების წინაპირობა.

პოლიტიკური მოძრაობის ექვსწლიანი ისტორიის მანძილზე თანამოაზრებთან ხშირად გვიკამათია კონკრეტულ ტაქტიკაზე, მაგრამ სტრატეგიული ხედვა არასოდეს გამხდარა სადავო, არა მარტო თანამოაზრებში, ოპონენტებშიც კი ხშირად იძულებით აღიარებდნენ ამ გზის სისწორეს.

დადავ დრო, პოლიტიკურმა მოძრაობამ ობიექტურად შეაფასა ოსი განვლილი წლების წარმატებები, გაარკვიოს წარუმატებლობის მიზეზები, განსაზღვროს სამომავლო პერსპექტივები.

ცხოვრება დინამიურად იცვლება და საჭიროა ამ ყველაფერს ადაეკვატურად აუზნებით ფენი. ქვეყანაში ბევრი რამ იცვლება, იგემება ბევრი სიახლე და ამ პროცესებისადმი პარტიას უნდა ჰქონდეს გამოკვეთილი შეფასება და დამოკიდებულება.

ჩვენს მთავარ საქმედ კვლავ მიგვანია ეროვნული წარმოების გადარჩენა, ჯანსაღი ეკონომიკური გარემოს შესაქმნელად ბრძოლა, კონკრეტული მაგალითების ჩვენებით საზოგადოების თანამოაზრეობის გზა ეკონომიკური სიძლიერეზე არ გადის. არა მარტო მეცნიერების ან ფიქტური სპორტის მექანიზმების სწრაფად უცვლელი რჩება, დღესაც აქტიუ-ღებურია იდეა, რომ ძლიერი ეკონომიკური საფუძვლის გარეშე სრულყოფილი, თანამედროვე, დემოკრატიული და დამოუკიდებელი სახელმწიფო და მსოფლიო პრაქტიკულად შეუძლებელია.

ამ სტრატეგიული არჩევანის სისწორეს ცხოვრება ყოველ ნაბიჯზე ადასტურებს. არ არსებობს არც ერთი მეტ-ნაკლებად მნიშვნე-

ლოვანი ეკონომიკური, სოციალური თუ სხვა რამ პრობლემა საზოგადოებრივი ცხოვრებაში, რომლის მოგვარების გზა ეკონომიკური სიძლიერეზე არ გადის. არა მარტო მეცნიერების ან ფიქტური სპორტის მექანიზმების სწრაფად უცვლელი რჩება, დღესაც აქტიუ-ღებურია იდეა, რომ ძლიერი ეკონომიკური საფუძვლის გარეშე სრულყოფილი, თანამედროვე, დემოკრატიული და დამოუკიდებელი სახელმწიფო და მსოფლიო პრაქტიკულად შეუძლებელია.

შესაძლოა საზოგადოებას ერთი და იგივეს გამოვლინოთ თავი ვაზე ადასტურებს. არ არსებობს არც ერთი მეტ-ნაკლებად მნიშვნე-

ენს. ქართულ მრენველობაში დასაქმებულმა ადამიანმა, ვინც საკუთარ თავში საკმარის ძალას და უნარს გრძნობს, უნდა შექმნას ქართული ბიზნესმენის და ქართული კომპანიის წარმატებული მექანიზმების რაც შეიძლება მეტი მაგალითი. ეს არა მარტო საზოგადოებას მისცემს რეალურ ორიენტირებას და კონკრეტულ შედეგებს (ვევლისხმობ ხალხის დასაქმებას, ინფრასტრუქტურის განვითარებას, სახელმწიფოს ბიუჯეტის ზრდას), არამედ ჩვენი ეკონომიკური სივრცე უცხოურად და ქართული ინვესტორებისათვის გაცილებით უფრო საინტერესო და მიმზიდველი გამოჩნდება. ქართული ეკონომიკის უდიდესი პოტენციალი აქვს, არის უამრავი დარგი და მიმართულება, სადაც სწორად დაგეგმილ სტრატეგიას და ზუსტად გათვლილ ნაბიჯებს სწრაფ შედეგების მოტანა შეუძლია. სწორედ ამიტომაც მიიჩნევის ჩვენი პოლიტიკური მოძრაობა უმთავრეს პრიორიტეტად ქვეყნის ეკონომიკის განვითარებისათვის ბრძოლას.

"მრენველები" რიგით მესამე ყრილობაზე ვიკრიბებით, რომ დღევანდელ სიტუაციაში ჩვენი პოლიტიკური აქტივობის ნიშა განსაზღვრული და მოქმედი ტაქტიკა და ვეგეგმობთ, პოლიტიკური მოძრაობა კიდევ უფრო გააქტიურდება, პარტიის პოლიტიკური ხელმძღვანელობა უნდა იყოს დაკავებული ყოველდღიური აქტიური პოლიტიკური საქმიანობით. ყრილობაზე ავირჩევთ ახალ ხელმძღვანელ ბირებს, რომელიც აქტიუ-ღებულ იმუშავებს ყოველდღიურ რეჟიმში. მე მჯერა, რომ ჩვენი ორგანიზაციის პოლიტიკური მრწამსი და ეკონომიკური აქტივობაში ჩართული პოლიტიკოსების წარმატებული საქმიანობის რეალურ შედეგს საუცილებლად გამოიღებს.

ქვეყნის იტალიის ნარკოზოლოგიაში

გულახდილი

ელემენტარული ზრდილობის თხოვნა

"Автор - в тесном смысле - сочинитель какого-либо письменного произведения, то же, что писатель, поэтому говорят например о классическом авторе. В обширном смысле Автором называется творец всякого литературного, музыкального и художественного произведения ума, воплощенного искусством, воспроизведение и распространение которого постороннему лицу возвращается..." Энциклопедический словарь. Брокгауз и Ефрон. Том I.

ეს მცირე ამონაწერი იმათთვის მოვიყვანე, ვინც სიტყვა ავტორის მნიშვნელობა ან არ იცის, ან არ უნდა, რომ იცოდეს. ალბათ, მიპასუხებენ, ამ

21-ე საუკუნეში რაღა დროის ბროკავა უნდა და ეფრონიო, მაგრამ მგონია, რომ ბევრი ისეთი სიტყვა არსებობს, რომელთა ცნება მარადიული და უცვლელია.

ნების ნინ მამაჩემის, მხატვარ კოკა ივანავის მიერ შექმნილი საქართველოს მხატვრული რუკა ერთ-ერთმა ნარმატივულმა ბიზნესმენმა პლაკატებად ფარულად დაბეჭდა და კომერციული გამოყენებას დაიწყო. მასთან მამაჩემმა სასამართლოს მიმართა და საკუთარი უფლებების დაცვა კანონის მეშვეობით სცადა. ბიზნესმენის უკან ძლიერი მფარველები იდგნენ და მამაჩემის, როგორც ამ რუკის ერთობლივად ავტორის ინტერესები, დარსება სამართლიანი საბჭოთა სასამართლო

ს მიერ შესაბამისად არ იქნა დაცული. ეს საბჭოთა თუ პოსტსაბჭოთა პერიოდში მოხდა, როდესაც არც სასამართლოს ობიექტურობის სჯეროდა ვინმეს და არც ხელისუფლების მალაქისინობისთან შეჭიდებას ჰქონდა არამე აზრი. ეს ისე, ამაღლ მოგვიყვით. ახლა კი მოდი, დღევანდლობას დავუბრუნდეთ, რომელმაც, უნებლიეთ, ეს ამავე მომავალი.

ბოლო პერიოდში ისეთი შთაბეჭდილება შეიქმნა, რომ ხელისუფლება საზოგადოებისადმი, მისი აზრისადმი, ცალკეული პიროვნებისადმი მიზანმიმართული უპატივცემულობის, იგნორირების დემონსტრირებას ცდილობს. იხადება ბუნებრივი შეკითხვა - რატომ? ბოლო კვირის არაერთი ტე-

ლევდაბის, კამათის, გამოსვლებისა და კომენტარების მიუხედავად, პასუხი ამ თითქმის მარტივ შეკითხვაზე, მე პირადად, ვერ მივიღე. ჩემთვის სრულიად აუხსენია, როდესაც არამე კრავი, არამედ თავად ხელოვანი, მხატვარიც კი, რომელიც მერისგან განსხვავებით სიტყვა ავტორის მნიშვნელობაში, მისადმი პატივისცემაში, მის უფლებებში ნამდვილად უნდა ერკვეოდეს, ავტორისადმი ასეთ უტაქტობას ავლენს. უცნაურია, როდესაც ძველის გადატანისას ან შენობის დეკორირებისას არც ხელისუფალს და არც, მით უმეტეს ხელოვანს, მათი ავტორები არ ასვენდება, აზრადაც არ მოსდით, რომ ყველაფერს ფორმა გა-

ნაპირობებს და ნებისმიერი საკითხი შეიძლება ტაქტიანად გადაიჭრას. ავტორებთან შეთანხმება, მათი მოსახერხებელი მოსმენა, ხედვის გაზიარება არც ისე რთული მუშაობაა. ნუთუ, ელემენტარული ზრდილობა მათი ნარმოდგენილი ღირსების შეურაცხყოფელია?

მიუხედავად იმისა, რომ ჩემი და ქალაქის მერის გემოვნება დავით აღმაშენებლის ძველის შემთხვევაში აბსოლუტურად ემთხვევა, მაინც მიკვირს, რატომ არ შეიძლება გადაწყვეტილების მიღებამდე ქანდაკების ავტორთან შეხვედრა, მისი აზრის გაგება, ცოტა უფრო ტაქტიანად მოქმედება.

საბჭოთა და პოსტსაბჭოთა პერი-

ოდში ყველა დიდი დაკვეთა სახელმწიფოს მიერ კეთდებოდა, საკმაოდ მაღალი პირობებით ნაზღაურდებოდა და, შესაბამისად (მაგალითად მამაჩემის ყველა კედლის მოხატულობა), სახელმწიფოს ეკუთვნოდა, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ნებისმიერ ახალ მერს ან მით უმეტეს მამაჩემის რომელიმე კოლეგა მხატვარს თავისი პირადი მოსაზრებით მათ გადახატვა, შესწორება, ნაწილ-ნაწილ დაჭრა, ზედ რამის დახატვა ან გადატანა შეუძლია.

საინტერესოა, რა რეაქცია ექნება გია ბუაძეს, მისი რომელიმე ნამუშევარი მასთან შეთანხმებულად რომ შეცვალოს, გადაიტანონ ან ერთი დიდი ტილო რამდენიმედ დააქუცმაცონ, პა-

სუხად კი მიაგონ, რომ მას დიდძალი პირობებით უკვე აღებული აქვს და მეტი აღარაფერი ეკითხება. აი, ახლა საზოგადოება და, შესაბამისად (მაგალითად მამაჩემის ყველა კედლის მოხატულობა), სახელმწიფოს ეკუთვნოდა, მაგრამ ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ნებისმიერ ახალ მერს ან მით უმეტეს მამაჩემის რომელიმე კოლეგა მხატვარს თავისი პირადი მოსაზრებით მათ გადახატვა, შესწორება, ნაწილ-ნაწილ დაჭრა, ზედ რამის დახატვა ან გადატანა შეუძლია.

ნუთუ ავტორთან, უბრალოდ, შეთანხმება ესოდენ რთულია? ნუთუ ამას ელემენტარული ზრდილობა სჭირდება? ზრდილობა, რომლის ენციკლოპედიური განმარტების მოყვანა გია ბუაძეს, მისი რომელიმე ნამუშევარი მასთან შეთანხმებულად რომ შეცვალოს, გადაიტანონ ან ერთი დიდი ტილო რამდენიმედ დააქუცმაცონ, პა-

თუ ჩვენი მინისტრები პატარა ქვეყნის პატარა მინისტრები არიან, როგორც ეს ამ კვირაში პრეზიდენტმა ბრძანა, მაშინ გამოდის, რომ მეც პატარა ქვეყნის პატარა მოქალაქე ვარ?! ეს დახასიათება, რაღაც, არ მომწონს.

დროს აღდრო ავადოთ

რამდენიმე წლის წინ, როდესაც თბილისის ახალ-ახალი, ერთი-მეორეზე გაუმართლებელი შენობებით გალამაზება-განაშენიანების ისტორიული პროცესი დაიწყო და ეს თემა თბილისელებისთვის ყველაზე აქტუალური-მტკიცეული გახდა, პარიზში ვიფიქრა და მიუხედავად იმისა, რომ ამ ულამაზეს ქალაქში ადრეც ცხოვროვებდი, თითქმის ამჯერად თვალის ამქვინა და სრულიად ახლებურად დაინახე, რომ ევროპის უნიკალურ დედაქალაქში, ფაქტობრივად, არც ერთი დიდი თუ პატარა ისეთი ქუჩა არ არსებობს, სადაც ძველი, ისტორიული შენობის პარალელურად ულტრათანამედროვე არ იყოს აშენებული. გარდა იმისა, რომ ფრანგებმა თავის დროზე ეფიქსი კომპი ნაშრომის, ნარმოდგენილი სითამამე გამოიჩინეს და, არც მეტი არც ნაკლები, თვით ლუერის წინ დიდი შუშის პირამიდის აშენება გარისკეს, ბაღ როიალის ისტორიული ეზო თანამედროვე კონსერვატორ-დეკორატიული ქანდაკებებით გაათანამედროვეს, მათთვის ასეთი საბამაყო, სათავგანებელი პარიზის არც ერთი ქუჩა, მოედანი ისე არ დატოვეს, რომ ქალაქის საერთო მასშტაბის, ფერის, სტილის, სახის სრული შენარჩუნება, ახალი ძველთან არ იყოს შეთანხმებული. პარიზმა საკუთარი ეს-თეტიკა არა საიხლესთან ბრძოლით, არამედ საერთო კონსერვაციის მკაცრი დაცვით, დროის მოთხოვნების დაკმაყოფილებით, მათზე აყლით შეინარჩუნა. კარგად მასოსვს, პარიზის ფართი ავენიუებზე, სანაპიროზე, პულვარებში თუ ვინორ ქუჩებში საათობით როგორ ვსეირნობდი და ადრე ჩემთვის შემოქმედებული თანამედროვე შენობებს ვითვლიდი. ნამდვილად ძნელია იმის თქმა, რომ თითოეული მათგანი თანამედროვე არქიტექტურის შედეგის ნარმოდგენი, მაგრამ ქალაქი იზრდება, მოსახლეობა მატულობს, მოთხოვნები იცვლება, უნიკალური, ისტორიული ნარჩუნდება, კონსერვირდება, ღირებულებების არქივი ძველი იზრდება და მას ახალი, დროის შესაბამისი, თანამედროვე, კომფორტული ცვლის. ერთი, რაც წლების წინ პარიზის ქუჩებში სეირნობისას აშკარა იყო, რომ არც ერთი ახალშენებული შენობა ძველის კოპირება არ იყო. დღეს თუ შენდება, მართლაც დღევანდელი, თანამედროვე და არა ძველის გროტესკული კარიკატურა შენდება. დარწმუნებული ვარ, რომ კოპირება გამართლებული რომ ყოფილიყო, ფრანგები როგორმე ამასაც მხოლოდ მათთვის დამახასიათებელი გემოვნებით მოახერხებდნენ.

ამ ორი კვირის წინ ლონდონში ვიყავი. შევანიშნა, მზიანი ამინდები იყო. მთელი დღეები ქუჩებში სეირნობის, დათვალიერების, ძველი და ახალი პრივანტული არქიტექტურის ზოგადი ტენდენციის შესახებ სრულიად დღევანდელი დასკვნის გაკეთების საშუალება მომეცა.

ჩემი ზედაპირული, არარაფიქსიული მსჯელობით თავს არ მოგანყენე, მაგრამ ლონდონში გადაღებული ფოტოების ნაწილს მაინც შემოგთავაზებთ და შეიძლება არა პარიზის ან ლონ-

დონის, მაგრამ მაინც ძალიან ღამაში ქალაქის - თბილისის ერთი რიგითი მოქალაქის შეხედულებას გაგანდობთ.

ფაქტია, რომ მსოფლიოს ორ ულამაზეს, მძლავრ, უძველეს, ტრადიციებითა და კულტურით, სტილებითა და ეპოქებით, ცოდნითა და საკუთარი ისტორიისადმი ფაქტობრივად მოკიდებულებით, კონსერვატივობით გამოირჩეულ დედაქალაქებში დღეს ამენებენ ისე, როგორც ეს დღეს უნდა ხდებოდეს. ვიტყვიანაულო, გოთიკური ან ბაროკოს სტილის შედეგებს შესაბამისი სითამამით, მაგრამ ამავე დროს ნარმოდგენილი ტაქტით, 21-ე საუკუნის შენობებს უხდენენ, რომლებიც არამცთუ ავენებს გვერდზე მდგომ უნიკალურს, არამედ პირიქით, კიდევ უფრო მომგებიან ფონს უქმნის, ნახს უსწავს მის განუმეორებელ სიძველეს და დატენილობას. ძველის მიბაძვის, კოპირების ტენდენცია კი ნამდვილად არსად შეიმჩნევა, რაც სრულიად ბუნებრივი მგონია. არქიტექტურა ხომ გოქის ამაზაზხეული ერთ-ერთი ყველაზე აშკარა სახეა და იგი ელემენტარული ტყუილის, სიყაბულის უფლებას არ იძლევა. დღეს გუმინდელს ვერ ააშენებ და ამას ყოველთვის უსუსური კიტჩის სახე უფრო ექნება, ვიდრე ღრეხული არქიტექტურისა. კოპირება ნარსულის პატივისცემა კი არა, მისი გამარჯვება, გაუფასურება, დამახინჯება უფრო გამოდის.

წლები გავიდა, პარიზში დიდი ხანია აღარ ვყოფილვარ, ლონდონის შთაბეჭდილებები ვერაფერ არ განმელებია, თბილისის ოდნავ კონსერვირებული განაშენიანება გრძელდება, მაგრამ ძველის კოპირების, სტილების აღრევის, ეკლექტიკის, დროში ხელოვნურად უკან დაბრუნების უცნაური ტენდენცია უკანონო აშკარად შეიმჩნევა. ანჩინისატიკ-გვერდზე ამენებულ-მიმენებულ-გალამაზებული რესტორანი "ამბასადორი" უკულტურობის ერთ-ერთი ყველაზე აშკარა მაგალითი მგონია (პრინციპულად არც შევდივარ). მისი შემხედვარე ვერც ერთი არქიტექტურის ექსპერტი, ხელოვნებაშიცოდენე ვერ იტყვის როდის, რა სტილი, გემოვნების რომელი კრეტერიუმის დაცვით აშენდა ამგვარი ეკლექტიკა. ერთი, რისი თქმაც დარწმუნებით შეიძლება, "ამბასადორი" უკულტურობის, უტაქტობის, უცოდინრობისა და უკანონობის შედეგია. ვაზბაგის ქუჩისა და მელიქიშვილის გამზირის კუთხეში საცხოვრებელი სახლის მიმდებარე მშენებლობის ლობებზე სახლის საბოლოო იერსახის ამსახველი ბილბორდი გაჭიმულია. მას რომ ვუყურებ, უნებლიეთ ძველი ქართული კინოფილმი "აბეზარი" მახსენდება და ასე მგონია, რომ აი ახლა ივანეზე დადებითი, შეყვარებული არქიტექტორი გამოვა, რომელმაც პუმანური, ხალხზე მზრუნველი საბჭოთა მთავრობისგან დიდადვიანი ბინა მიიღო. სულ ცოტა წინს წინ ავალბარში, მოედანზე დიდი პომპეზურობით ახალი მადრეფანი გაიხსნა. მადრეფის წინააღმდეგი ნამდვილად არ ვარ, მაგრამ რა საჭირო იყო სამოციანი წლების საბატერო კომბინატში დამზადებული მადრეფის გამოყენება? მსოფლიოს ნებისმიერ ქალაქში თანამედროვე, ერთი მეორეზე საინტერესო მადრე-

ენების იმდენი მაგალითი არსებობს! ვერ გვენახა და თუ გდმოვლება, პარიზის ასეთი გადმოგველი ბათუმის ბულვარში ახალი საცხოვრებელი სახლი შენდება, რომლის არქიტექტურული სტილის აღწერას მე ნამდვილად ვერ შევძლებ, ამას უფრო რომელიმე მწერალი ფანტასტი თუ მოახერხებს. სახლს თანამად შეიძლება "დროში მოგზაური" შევარქვათ და საუკუნეებიდან საუკუნეში გავეყვით. განაშენიანების სრულიად ბუნებრივი ტენდენცია ადრე თუ გვიან ძველ თბილისსაც შეეხება, რომელიმე გასული წლების განმავლობაში უკვე არაერთი განხილული, გამოუსწორებელი შეცდომა და მდებარეობა. დედაქალაქის ამ კოლორიტული, უნიკალური უბნის შენობათა დიდი ნაწილი რესტავრაციის, კონსერვაციის, გამარჯვების, შენარჩუნების, ბევრიც კი, როგორც არანაირი ისტორიულ-მხატვრული ღირებულების მქონე, უბრალოდ დანგრევას ითხოვს. აი, თუ რა უნდა ამენდეს მათ ადგილას, ამას კი ძალიან ფრთხილი და ამავე დროს თამამი, პროფესიული, ტაქტიანი მიდგომა სჭირდება, რომელიც, ჩემი აზრით, დროის შესაბამისი უნდა იყოს. საზოგადოებამ უკვე დაიწყო დავა იმის თაობაზე, თუ რა ტიპის შენობა უნდა ამენდეს წლების წინ დანგრეული მხატვრის სახლის ტერიტორიაზე. ძველი შენობის ზუსტი სახე აღდგეს თუ ულტრათანამედროვე ამენდეს. დამანგრეველი თბილისის ომის შედეგ მხატვრის სახლისა და სასტუმრო "თბილისის" ფასადები დახლოებით ერთნაირად დანგრეულ-შენარჩუნებული იყო, მაგრამ სასტუმროსგან განსხვავებით, მხატვრის სახლის ფასადის ნარჩენებიც კი ერთ მშვენიერად დღეს მინასთან გაასწორეს. ახლა კი აღდგენაზე ვფიქრობთ? მგონია, რომ, სამწუხაროდ, უკვე გვიანაა, რაც მოხდა, მოხდა. ნარსულის ველად დააბრუნებ.

საქართველოში სტალინის პერიოდის არქიტექტურის კოპირება თითქმის მოდში შემოვიდა. არადა, ეს გამოხატული სტილი სწორედ ერთ კონკრეტულ ეპოქას, პოლიტურ-იდეოლოგიურ პერიოდს, მართავს ასახავს და დღეს მისი გამეორება სასაცილოა! მაინც არ გამოვა!

რა მოხდება, რომ კოპირების, გამეორების ამ უცნაურ, მოკონილ, გაუმართლებელ ტენდენციას, ევროსიბის გამოგონებას მოვეშვათ. ევროპის დედაქალაქებს მივბაძით და გაუგებარი ეკლექტიკური კიტჩების ამენების ნაცვლად ქართველ და უცხოელ არქიტექტორებს მათი თანამედროვე ხედვის, ტალანტის მაქსიმალური გამოვლინების, რეალიზაციის საშუალება მივცით. ამ ხედვის ტაქტიანობა, პროფესიონალიზმი, შესაბამისობა გაავალანტოთ და ამით თბილისის თანამედროვე, მაგრამ დიდი მდიდრების, ისტორიის, ნარსულის ქრეფი დედაქალაქის იერსახე მივცით.

დროში მოგზაურობას მოვეშვათ. დროს წუ ვენინაღმდეგებით. გუმინდელი - გუმინდელი და მოსავლელია. დღევანდელი - დღევანდელი და გასაუ-ჯობესებელია. ჩვენ კი ვეცადოდ, ცოტა ხვალისდელზეც ვფიქრობოთ.

სპორტი

პირველი ბამარჯვის მოლოდინი

აზნაფაშვილი სვიდლერთან დამარჯვება

საქართველოს ვაჟ მოჭადრაკეთა ნაკრებმა გუნდმა ისრაელში მიმდინარე მსოფლიოს გუნდურ პირველობაზე ზედმეტ მესამე მარცხი განიცადა. ამჯერად ჩვენი მოჭადრაკეები ტურნირის ლიდერ რუსეთთან - 2,5:1,5 დამარცხდნენ და დღევანდელი სატურნირო ცხრილში 4 ქულით შეექცეს-მერვე ადგილებს იყოფენ აშშ-ისა და უკრაინის გუნდებთან.

ვალისწინებთ, სარწმუნოა ვიფიქროთ, რომ საქართველოს ნაკრები დამარჯვებულად უნდა ეთამაშოს მომდევნო ტურში ჯერ ჩინეთის ქალთა გუნდს, შემდეგ კი მათივე ვაჟ ნარმომადგენლებსაც და თუ ქართველები გამარჯვებას მოიპოვებენ, ისინი საგრძნობლად გაიუმჯობესებენ სატურნირო მდგომარეობას.

ტურის დანარჩენი შეხვედრები ასე დამთავრდა: სომხეთის საკმაოდ ძლიერმა გუნდმა - 2,5:1,5 დამარცხა უკრაინა. ისრაელის ნაკრებმა ასეთივე ანგარიშით - 2,5:1,5 მოუგო ჩინეთის ქალთა გუნდს, ხოლო ჩინეთის ვაჟთა და კუბის ნაკრების შეხვედრა ჩინელთა გამარჯვებით - 3,5:0,5 დასრულდა.

ამრიგად გათამაშებას 8 ქულით რუსეთის ნაკრები ლიდერობს. 7,5-7,5 ქულა აქვთ ჩინეთის ვაჟთა და სომხეთის ნაკრებ გუნდებს. ისრაელმა 6 ქულა მოაგროვა. 4,5 ქულით მეხუთე ადგილზეა კუბა, ხოლო 4-4 ქულა აშშ-ის, უკრაინისა და საქართველოს ნაკრებებს აქვთ. ტურნირის უპირობო აუტსაიდერი კი ჩინეთის ქალთა გუნდია, რომლის ანგარიშზეც - 2,5 ქულაა.

ამდენად, თუ ამ ფაქტს გავით-

მოკლად

ითამაშებენ შოლი და ბალაკი?

მიუნხენის "ბაიერის" ნახევარმცველებმა მიხაელ ბალაკმა და მემკვიდრე ჰოლმმა შეიძლება გამოტოვონ ბუნდესლიგის ჩემპიონატის დღევანდელი ტურის მატჩი ბრემენის "ვერდერს" წინააღმდეგ. ბალაკმა ჩემპიონთა ლიგის შეხვედრაში ტურინის "იუვენტუსთან" ბარძაყის ტრავმა მიიღო (1:2), ხოლო ჰოლმს მუცლის ღრუს პრობლემები აწუხებს. ორივე ფეხბურთელმა ხუთშაბათის ვარჯიში გამოტოვა.

"სელტიკმა" ბიტი დაკარგა

გლაზგოს "სელტიკის" ფორვარდი კრეიგ ბიტი თვენახევრით დაემშვიდობა ფეხბურთს. ფორვარდმა შოტლანდიის ჩემპიონატის მატჩში "დანი იუნაიტედის" წინააღმდეგ (4:2) ჯვარედინი იოგები გაიწყვიტა. ბიტი, რომელმაც შოტლანდიის ჩემპიონატის ლიდერის შემადგენლობაში უკვე 7 გოლი გაიტანა, იძულებული იქნება გამოტოვოს თავისი კლუბის მატჩები ეროვნულ ჩემპიონატსა და ლიგის თასზე. ამას გარდა, ბიტი ვერ დაეხმარება შოტლანდიის ეროვნულ ნაკრებს აშშ-სთან 12 ნოემბერს ამანაგავურ შეხვედრაში.

მანუელ პაბლო ერთი თვით დაისვენებს

ლა კორუნისა "დეპორტივოს" მარჯვენა მცველმა მანუელ პაბლო გარსიამ მარჯვენა მუხლის ჯვარედინი იოგები გაიწყვიტა და ერთი თვით იმკურნალებს. ვარაუდობენ, რომ 29 ნოემბერს ფეხბურთელი გამოტოვებს ესპანეთის ჩემპიონატის მატჩებს "რასინგთან", "ვილიარეალთან" და "სევილიასთან".

გერმანელები შევიცარიასა და სარდინიაზე მოემზადებიან

გერმანიის ეროვნული ნაკრები მსოფლიო ჩემპიონატისთვის კუნძულ სარდინიაზე და შევიცარიამი მოემზადება. გუნდი 16 მაისს შეიკრიბება და სარდინიაზე ხუთი დღით გაემგზავრება. შემდეგ გუნდი ფენევაში გადამარჯვდება, სადაც 21-დან 30 მაისამდე დარჩება. ამის შემდეგ გერმანიის ნაკრები სამშობლოში დაბრუნდება. შეგახსენებთ, რომ მსოფლიოს საფეხბურთო ჩემპიონატი 9 ივნისს დაიწყება.

მუჰამედ ალის თავისუფლების მედლით დააჭირდებიან

ლეგენდარული მოკრივე მუჰამედ ალი სათავეში უდგას ხუთშაბათს გამოქვეყნებული იმ 14 ადამიანის სიაში, რომლებსაც აშშ-ის ერთ-ერთი უმაღლესი სახელმწიფო ჯილდო - თავისუფლების მედალი ხვდათ ნილად. ეს ჯილდო 1963 წელს დაარსდა და გადაეცემა იმ ადამიანებს, ვინც აშშ-ის უსაფრთხოების საქმეში, მსოფლიოში მშვიდობის დამყარებაში და კულტურისა და სპორტის განვითარებაში გამოიჩინა თავი. დაჯილდოების საზეიმო ცერემონიალი 9 ნოემბერს თეთრ სახლში გაიმართება. ლაურენტებს მედლებს პირადად აშშ-ის პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში გადასცემს.

მიხილ აბიოვილი

საქართველოს ფუტსალის ასოციაციას ახალი პრეზიდენტი ჰყავს - კახა დედეგარიანი. ასეთი გადაწყვეტილება მიიღო ფუტსალის ასოციაციის რიგგარეშე ყრილობამ, რომელმაც გუშინ არჩევანი სწორედ დედეგარიანზე შეაჩერა. რიგგარეშე ყრილობის ჩატარების და, შესაბამისად, ახალი პრეზიდენტის არჩევის საკითხი მას შემდეგ გახდა აქტუალური, რაც ძველი - გრიგოლ ცაავა საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის გენერალურ მდივნად დაინიშნა. ყრილობის დასრულების შემდეგ გაიმართა პრესკონფერენცია, სადაც კახა დედეგარიანი მედიის წინაშე თავისი გუნდით წარ-

ველაობაა ფუტსალის ასოციაციის პრეზიდენტად არჩევა. სპორტის ამ სახეობის სამსახურს ცხოვრების 12 წელი დაუთმევს. დიდი იმედი მაქვს, რომ ჩემი გუნდის, საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციის, მასშედიის, ქართველი ბიზნესმენების დახმარებით სპორტის ამ სახეობის განვითარებასა და საერთაშორისო დონეზე ლირსეულად გამოსვლას შევძლებთ", - განაცხადა კახა დედეგარიანმა, რომელსაც ქართული სპორტული საზოგადოება საკმაოდ კარგად იცნობს. დედეგარიანი ათეულზე მეტი წელია, რაც სპორტკომპლექს "ქარიშხალს" დირექტორია და პირადად მისი დამსახურებაა, რომ ეს კომპლექსი, სხვა ანალოგიური სპორტული ბაზების დარგად, ელიტარული არ გახდეს და რიგად, სოციალურად დაუცველ ხალხს აქ მისვლა და სპორტის სეზონის სხვადასხვა სახეობაში მონაწილეობა შეუძლია. თუმცა, როგორც ირკ-

ფუტსალს ახალი პრეზიდენტი ჰყავს

ფუტსალს კახა დედეგარიანი გაუძღვება

ვევა, ამის საშიშროება ჯერ კიდევ არსებობს.

"ამჟამად სპორტკომპლექსი "ქარიშხალი" ქონების მართვის სააგენტოს ბალანსზეა. დოკუმენტური საფუძველი არ გამაჩნია, თუმცა, დადის ხმები, რომ ვარკვეულ პირთა ჯგუფს მისი ხელში ჩაგდება აქვს გადაწყვეტილი. მხოლოდ ის მაღალებს, რომ ასეთ შემთხვევაში სოციალურად დაუცველი ფენა ამ ერთადერთ სპორტულ ოაზისსაც დაკარგავს, სადაც ჯერ კიდევ შესაძლებელია ხელმოკლე ოჯახებისთვის მონაწილეობის სხვადასხვა სახეობაში სპორტის სეზონის დასრულების შემდეგ დასახლება. ამას არ დაეუშვებ და ამ საქმეში ჩემი გუნდის, მედიის და სა-

ზოგადობის დახმარების იმედი მაქვს", - აღნიშნა ფუტსალის პრეზიდენტმა.

ყრილობაზე ასოციაციის გენერალურ მდივნად ბუკა კვიციანი, პირველ ვიცე-პრეზიდენტად - დავით გრძელმედილი, ხოლო მეორე ვიცე-პრეზიდენტად - ირაკლი ჩაგდება აქვს გადაწყვეტილი. მხოლოდ ის მაღალებს, რომ ასეთ შემთხვევაში სოციალურად დაუცველი ფენა ამ ერთადერთ სპორტულ ოაზისსაც დაკარგავს, სადაც ჯერ კიდევ შესაძლებელია ხელმოკლე ოჯახებისთვის მონაწილეობის სხვადასხვა სახეობაში სპორტის სეზონის დასრულების შემდეგ დასახლება. ამას არ დაეუშვებ და ამ საქმეში ჩემი გუნდის, მედიის და სა-

ზის და თუ ხელშეწყობა, ფინანსური და მორალური მხარდაჭერა იქნება, მერნმუნეთ, სერიოზულ წარმატებებს მივაღწევთ საერთაშორისო არენაზე. ამაზე თუნდაც ის ფაქტი მეტყველებს, რომ 1998 წელს საქართველოს ფუტსალის ნაკრები ევროპაში რეიტინგით მე-9 პოზიციაზე იყო. მაშინ შესაძლებელი იყო საფრანგეთის საფრანგეთის ნაკრებზე და ამათგან უფრო დაეცინებოდა, რომ ეს მოხ-

სავათა შორის, უფვა სერიოზულად ზრუნავს ფუტსალის განვითარებაზე და ამისთვის ფინანსურ რესურსებსაც არ იშურებს.

სუპერკლასიკოს მოლოდინი

მადრიდის "რეალის" ბრაზილიელი ფორვარდი რობინიო უკვე სუპერკლასიკოს მოლოდინით ცხოვრობს. "დარწმუნებული ვარ, რომ ამ მატჩში თქვენ იხილავთ გუნდს, რომელიც სეზონის ბოლოს ესპანეთის ჩემპიონის ტიტულს მოიპოვებს".

- უკვე ორი თვეა, რაც რობინიო მადრიდში იმყოფება?

- ჩემთვის პროგრესი აშკარაა. უფრო მეტს ვიპოვებ, თვითონ ვერძულად ვახსენებ, მაქვს მწვერთვლის ნიღბა და ფიზიკურ კონდიციონსაც ყოველდღიურად ვიმუშავებ. დარწმუნებული ვარ, რომ თამაშის ხარისხის გაუმჯობესება საშუალებას მომიცემს, ჩემი გუნდისთვის უფრო მეტი ვაკეთო.

- "რეალმა" ვადაძლე ვაინაღ-და ჩემპიონთა ლიგის მერვედფინალის საგზური და ახლა გუნდი პრიმერადივიზიონზე გადაერთვება?

- ძალიან კარგია, რომ პლეიოფის საგზური გავინაღდეთ. ახლა ჩვენ საშუალება გვაქვს, შვიდნივე მოვახდინოთ ლა ლიგაზე კონცენტრაცია და გავიმარჯვოთ. ჩვენ გესურს წარმატებული სერია განვარდყოთ და ქულები მოვიპოვოთ, მაგრამ ამის გაკეთება ტრავმირებული ფეხბურთელების გამო რთული იქნება. თუმცა ასეთ პირობებშიც კი ახერხებს გუნდი გამარჯვოს და ქულები მოიპოვოს.

- ბრაზილიური და ევროპული კლუბების მცველები ერთმანეთს განაგრძობენ განსხვავებას?

- რა თქმა უნდა, განსხვავება არსებობს, მაგრამ ეს არც ისე თვალშისაცემია, როგორც მეგონა. მე ბრაზილიაში ძლიერ და შეუპოვარ მცველებს შევიჩვიე. ძლიერი მცველები აქაც ბევრია და ჩემი ქვეყნის მცველებთან დიდად არ განსხვავდებიან.

რობინიო იმედოვნებს, რომ რონალდო დროზე გამოჩანს მოედანზე.

ჰან ბომელი გულგზამატკივარს ემადლიერება

"ბარსელონას" ჰოლანდიელმა ლეგიონერმა მარკო ვან ბომელმა, რომლის მატჩის 45-ე წამზე გატანილმა გოლმა დასაბამი დაუდო კატალონიის ჩასული "პანათინაიკოსის" განადგურებას - 5:0, მაღლობა გადაუხადა "ნოუ-კამპზე" შეკრებილ გულშემატკივრებს მხარდაჭერითვის. "ჩვენ იდეალური არა, მაგრამ ძალიან კარგი გუნდი ვართ. ხოლო, როცა ფეხბურთელები და გულშემატკივარი ერთი მიზართულებით მიდის, რაღაც განსაკუთრებული გამოდის. მინდორზე ნამდვილი ზეითი იყო - განაცხადა ფეხბურთელმა და დამატა, რომ 45 წამი - არ არის შედეგიანობის რეკორდი მის კარიერაში. ყველაზე სწრაფი გოლი ჩემს კარიერაში როტერდამის "სპარტას" მე-17 წამზე გაუტყავე".

"ჩვენთვის ცნობილია, რომ ყოველწლიურად საქართველოს ფეხბურთის ფედერაცია უფასვან გრანტს იღებდა ფუტსალის დასაფინანსებლად. სამწუხაროდ, ეს თანხა ფუტსალამდე თითქმის ვერ აღწევდა. მოხარული ვართ, რომ ფეხბურთის ფედერაციის სათავეში ახალი ხელმძღვანელობის მოსვლით ვითარება რადიკალურად იცვლება. ნოდარ ახალკაცმა და გრიგოლ ცაავამ ამ და სხვა საკითხებში სრული თანადგომა აღგვითქვეს, რისთვისაც დიდ მადლობას ვიხდით. ასოციაციის გენერალური მდივანი რამდენიმე დღეში შევიცარიამში, უფავს მტაბინაში ვაემგზავრებ, სადაც ყველა ფინანსურ საკითხს ადგილზე გავარკვევს და უფავს ფუტსალის დეპარტამენტთანაც უშუალო კონტაქტს დამყარებს", - თქვა კახა დედეგარიანმა.

ფუტსალის ასოციაციის უახლოესი სპორტული გეგმები ეროვნულ ჩემპიონატს უკავშირდება, რომელიც სტარტს მეთორმეტედ აიღებს. ჩემპიონატის საზეიმო განხილვა 28 ნოემბერს არის დაინიშნული. ჯერჯერობით მასში მონაწილეობის სურვილი გამოთქვა და ასოციაციის მიმართა 9 გუნდმა. ჩემპიონატის რეგულარული ნაწილი 4 წრედ ჩატარდება, რომლის დასრულების შემდეგ პირველი ოთხი გუნდი სემიფინალის სისტემით გააგრძელებს ბრძოლას ჩემპიონისთვის.

რაც შეეხება ფუტსალის ნაკრებს, მას ლევან გრიგოლი და ანდრო მუხამდარი უკლებლძვენელებენ. ეს გუნდი მონაწილეობას მიიღებს ევროპის და მსოფლიო ჩემპიონატების საკვალიფიკაციო ტურნირებში, რომელთა მატჩების თარიღები და ჩვენი გუნდის მეთვლეჩები იანვარში გაირკვევა.

- მართალი იყო ის ხალხი, ვინც ამტკიცებდა, რომ შენონის მომატება გჭირდებოდა?

- მე საკუთარ თამაშს ვაუმჯობესებ. მწვრთნელს სურთ, რომ ძალისმიერი ვარჯიშებით მასა შეეცვალებინა, მაგრამ ასეც არც ისე ცუდად ვიპოვებ. დროთა განმავლობაში ჩემი თამაში კიდევ უფრო დაიხვეწება. თუმცა, თუ მწვრთნელები დარწმუნებული არიან, რომ ამისთვის მე მათს მომატება დამჭირდება - დავთანხმდები.

- და სამი კვირის შემდეგ შენს პირველ მატჩს ჩაატარებ - "რეალს" - "ბარსელონას"...

- ის მატჩი, რა თქმა უნდა, უაღრესად მნიშვნელოვანი იქნება, მაგრამ სამი ქულა ბრაზილიაშიც სამი ქულაა და ესპანეთის პრიმერადივიზიონის დანარჩენ მატჩებშიც. მე მხოლოდ გამარჯვებაზე ვფიქრობ, რადგან ვიცი, რომ "ბარსელონა" ძალიან ძლიერი გუნდია და თავის რიგებში არაერთი კარგი ფეხბურთელი ჰყავს... ისევე, როგორც მადრიდის "რეალს". თუმცა კლასიკომდე ჯერ "სარაგოსას" ვხვდებით, რომელიც აგრეთვე აუცილებლად უნდა დავამარცხოთ.

- გვერა, რომ რონალდო მოასწარებს კლასიკომდე, 19 ნოემბერამდე დაბრუნდება?

- მე რონალდო არ ვარ, მაგრამ ყველას კარგად მოგეხსენება, თუ რაოდენ მნიშვნელოვანია რონალდო გუნდისთვის. ისევე, როგორც ფულიო, ელგრა, მიჩელი, ზიზუ... მათ გარეშე თამაში უღირსად რთული იქნება, რადგან ისინი კლუბისთვის უმნიშვნელოვანესი ფეხბურთელები არიან და ამას გარდა ისინი ძირითადი შემადგენლობის მოთამაშეები არიან.

ფადარტი მასტარსა ითმავებს

მსოფლიოს პირველმა ჩოგანმა შევიცარიელმა როჟე ფედერერმა დაადასტურა, რომ მასტარსის ტურნირისთვის აღდგენას მოახსენებს. "ჯერ კიდევ ორი კვირის წინათ არ ვიყავი დარწმუნებული, რომ ტრავმას დროულად მოვიშვებ, თუმცა ახლა ვარჯიში უკვე დავიწვე" - განაცხადა ფედერერმა. შეგახსენებთ, რომ შევიცარიელმა ამ ტურნირზე შარშან უკვე გამარჯვა და ფინალში დაამარცხა ავსტრალიელი ლეიტონ ჰოუტი. ბოლოს შევიცარიელმა ATP-ის ტურნირზე სამი კვირის წინათ ითამაშა.

ჩვენი დროის სინამდვილე და "ვეფხისტყაოსნის" საიდუმლო

რუსთაველის თეატრი პრემიერებით იხსნება

რუსთაველის თეატრის რესტავრირებული პოლი.

პირველი ლაშა ბუღაძის პიესებზე

28 ოქტომბერს შოთა რუსთაველის თეატრი 126-ე თეატრალურ სეზონის გახსნას "კავკასიური ცარცის წრით" გეგმავენ. თუმცა, რამაზ ჩხიკვიძის ჯანმრთელობის გაუარესების გამო ეს გეგმა განუხორციელებელი რჩება. მას შემდეგ არაერთ სპექტაკლზე შეჩერდა თეატრის ხელმძღვანელობის ყურადღება. მაინც რომელი სპექტაკლიდან დაიწყო? "პამლეტი" თუ "კაცია ადამიანი?" საბოლოოდ ამ უკანასკნელზე შეჩერდნენ. პაემანი კი 11 ნოემბრისთვის დაგეგმილია. პირველი სპექტაკლი, ალბათ, არ იქნება იმდენად საინტერესო, რამდენადაც მომდევნო წარმოდგენები. რუსთაველის თეატრი სამწლიანი პაუზის შემდეგ მაყურებელს ახალი სპექტაკლებითა და გადასახვევითი ინტერიერით გვგვამს. იმის გარდა, რომ ორი ძველი დარბაზი - დიდი და მცირე, აღადგინეს და განახლდა, თეატრის შენობას კიდევ ერთი ახალი კონსტრუქცია დაუმატეს. სწორედ ამ ახალ ნაგებობაში განთავსდა მესამე, ყველაზე პატარა, ექსპერიმენტული დარბაზი. არქიტექტორებმა, რესტავრატორებმა და მხატვრებმა ენერჯია არ დაშურეს, რათა ყველა

დარბაზისა და ფოიესთვის ძველი იერსახე დაებრუნებინათ. რუსთაველის თეატრის ხელმძღვანელობა თავიდან "მცირე დარბაზში" შეგვეგება, სწორედ იმ დარბაზში, რომელშიც ჩუქურთმით დანაწესდა და სცენის კონფიგურაციით დამთავრებული, ყველაფერი ყურადღებას იპყრობს. ქიმიკონსტრუქციის დეტალებურადაა, თუ არ ჩავთვლით იმას, რომ იქ ლიტერატურული საღამოებისა და რესტორნის მოწყობას ალარავენ ფიქრობს. იქაურობა უაზროდ ცარიელი მომჩვენება, თუმცა, თეატრის მაყურებელი მას მოსვენებას, ალბათ, არ მისცემს.

ამბობენ, რომ ყველაფერი ისეა, როგორც უნდა. ერთი მხრივ - ვეჭვობ, ადრე თეატრის კანონები ასეთი მკაცრი ყოფიერების მოხვედრას, - გვითხრა თეატრის დირექტორმა. მათთვის, ვინც დროულად ვერ მივა სპექტაკლზე, ფოიეში დიდი ეკრანი იქნება დამონტაჟებული. თუმცა, არ იფიქროთ, რომ ეკრანის ცქერისას, ან თუნდაც შესვენებისას, სივარცთით გაიხალისებთ თავს. თეატრში არ არის ერთი

ადგილიც კი მათთვის, ვინც ახლანდელი რუსთაველის თეატრის თამბაქოს კვამლი ამჯობინებს.

თეატრში საკმაოდ ხანგრძლივი მოგზაურობის ბოლოს ჩემი გიგანტური მონატრული დარბაზი შემოიღწინა. იქ უკვე თავად ბატონი რობერტი გველოდა.

"განახლება დიდი ბედნიერებაა, მით უფრო მაშინ, როცა ასეთი გასაჭირია, მაგრამ ყოველთვის პრეტენზიები გვაჩნდება: რა გააფუჭებს, რა გააკეთებს, - ეს ძალიან მუხნებრივი პროცესია. მთავარი ის არის, რომ უნდა შევეგუოთ ამ ახალ შენობას. ბევრი რამეა ისეთი, რაც ადრე არ იყო, მაგალითად განათება. ყველაზე მთავარი შეგრძნება მაინც ბედნიერებაა. ეს ისეა, თითქოს მშობლიურ, ბავშვობის დროინდელ სახლში ბრუნდები."

მაყურებელს მრავალი სიახლე ელის, თუმცა, მათგან ყველაზე საინტერესო მაინც რამდენიმე ახალი სპექტაკლი იქნება. "კავკასიური ცარცის წრის" შემდეგ რობერტ სტურუა გია ყაჩაღის მუსიკის მიხედვით და გოგი ალექსიძის ქორეოგრაფიით შექმნილი არაერთგვაროვანი სპექტაკლის "სტიქის" ჩვენებას გეგმავს. ამ სპექტაკლებს ორი პრემიერა მოჰყვება.

პირველი ლაშა ბუღაძის პიესებზე სტურუას მიერ დადგმული "25 პ" იქნება. ბუღაძის ხუთნობიანი პიესებზე მუშაობა რეჟისორმა საკმაოდ ხანია დაიწყო, თუმცა, ფრაგმენტულად გასტროლებიდან გასტროლებამდე, სხვადასხვა სივრცეში და სხვადასხვაგვარი განწყობით, თავდაპირველად ამ სპექტაკლზე რობერტ სტურუასთან ერთად ორი ახალგაზრდა რეჟისორი სანდრო ბურეგაძე და ნიკა მშველიძე მუშაობდნენ. თუმცა, როგორც იქნება სადადგმოდ ვეგუვს საბოლოო ვარიანტი, ჯერ ზუსტად არ არის ცნობილი. ლაშა ბუღაძის 25 პატარა პიესიდან წარმოდგენაში თურმე ყველა ვერ მოხვდა, მაგრამ სპექტაკლს თავდაპირველი სახელწოდება მაინც შეეჩა. "ეს სპექტაკლი ეხება შეცვლილ საქართველოს, შეცვლილ ურთიერთობებს, იმას, თუ რა მოხდა ადამიანებში და არა სოციალურ თუ პოლიტიკურ სფეროში, რანი ვართ დღეს, რა მოგვცა ამ დამოუკიდებლობამ, მოკლედ ყველა იმ პრობლემას, რომელიც ვადაღვებ. ბოლო ათი წლის მანძილზე ჩვენ პირდაპირ არ ვხედავდით ჩვენს სინამდვილეს. ახლა პირველად მივაღიქვით თემას, რომელიც პი-

თხილისი-ოსკარი

სტუდია ABK-ში ზაზა კოლეიშვილმა ბუმის სადილი გადაიღო

მამუკა ჩხიჩხიაძე

ნა შაქვა

სულ მცირე, დეკემბერში მაინც გაივლით, მოხვდება თუ არა კიდევ ერთი ქართული ფილმი მრავალი წლის "ოსკარის" მძიბეულთა სიაში. წელს ამ ჯილდოს მინიჭების პრეტენზიას ლევან ზაქარეიშვილის ფილმი "თბილისი-თბილისი" აცხადებს. ფილმი პირველადი შერჩევით შედგენილი 500-დან 5მ საუკეთესოთა შორის მოხვდა, რაც, თავისთავად, უკვე მიღწევას, მაგრამ ფილმის ავტორები მას შემდეგ უფრო კომფორტულად იგრძნობენ თავს, როდესაც "თბილისი-თბილისი" ნომინანტთა შორის აღმოჩნდება.

ამ ფილმს ლევან ზაქარეიშვილი თითქმის რვა წლის განმავლობაში იღებდა. ამ წლის განმავლობაში მთავარი გმირების შესრულებლებიც და გადასაღები გარემოცმაც საგრძნობლად შეიცვალა, თუმცა "თბილისი-თბილისი" მაინც დასრულდა. ფილმის სრულყოფაში კი მნიშვნელოვანი როლი სტუდია ABK-მ და მისმა ხელმძღვანელებმა, მამუკა ჩხიჩხიაძემ შეასრულეს. საბოლოოდ, ეს უკანასკნელი ფილმის აღმასრულებელ პროდიუსერადაც იქცა, ამიტომ "თბილისი-თბილისის" საოსკარო პერიპეტეიების შესახებ, სწორედ, ის გვესაუბრება.

"თბილისი-თბილისი" პირველი სრულმეტრაჟიანი მხატვრული ფილმაა, რომელზეც თქვენმა სტუდიამ იმუშავა...

- სასიხარულოა, რომ პირველივე ასე წარმატებული აღმოჩნდა. არ ვგულისხმობ მხოლოდ იმას, რომ ფილმი, შესაძლოა, "ოსკარის" ნომინანტი გახდეს, არამედ იმასაც, რომ მან მაყურებლისა და კრიტიკის დიდი მონივნო დაიმსახურა. ფილმს უკვე მიღებული აქვს შიდა საერთაშორისო პრიზი, ახლა კი ყველაზე დიდი პრიზისთვის ვეზავდებით.

- რა აუცილებელი პროცედურებია საჭირო იმისთვის, რომ ფილმი ფესტივალზე მოხვდეს?

- ფესტივალის ორგანიზატორებთან უნდა გაიგებოთ ფილმის სინოფისი და კადრები. ამავე რაოდენ, სწორედ, ასე მოვიქცით, ამერიკაში "თბილისი-თბილისის" ლევან ზაქარეიშვილი გაგვზავნა და 500 ფილმი მოხვდა. ფილმის მიერ პირველადი გადარჩევის შემდეგ ფილმი საუკეთესო 58 ნამუშევარს შორისაა. ჩვენ ეს უკვე მარკეტინგული მიზნებისთვისაა, რადგან ამ ფილმზე უამრავი ადამიანი, განსაკუთრებით, თავად ლევან ზაქარეიშვილი, ძალიან დიდი ხნის განმავლობაში მუშაობდნენ. ამით ჩვენი შრომა, გარკვეულწილად, მაინც დაფასდა.

- კონკრეტულად, რა როლი შეასრულა სტუდია ABK-მ?

- ჩვენს სტუდიაში გავამუშავეთ ფილმი, შემდეგ გავაკეთეთ მაცივარი, ვიდეომონტაჟი, ხოლო ფილმმა დასრულებული სახე პრაქტიკულად უფრო მნიშვნელოვანი მისი დასრულება - ანუ პრიზების მიღება და გაყიდვა. ამ

საქმიანობაში მეც ჩავერთე და მის ფესტივალზე გაგზავნის საკითხში გარკვეულ როლს ვთამაშობ.

- რამდენად შეესაბამება ფილმის ტექნიკური მხარე მსოფლიოში არსებულ სტანდარტებს? შეიძლება, რომ ამის გამო "თბილისი-თბილისი" რომელიმე ფესტივალზე დაინიშნოს და არ მიიღოს?

- ვინაიდან ფესტივალის ტექნიკური ნაკლებად შეიცვალა და ძირითად პრინციპებში იგივე დარჩა, ამ მხრივ პრობლემა არ შექმნილა. რაც შეეხება კონკრეტულად ამ ფილმს, მისი ტექნიკური მონაცემები ჩვენთან არსებული დონის პროპორციულია. ამერიკასა და ევროპაში იციან, რა პირობებში გვინდვს მუშაობა, ამიტომ ჩვენთან შედგენს არ იხიბოვნენ. იქ კარგად იციან, რომ ფილმის სიძვირის გამო მხოლოდ 2-3 კულმბის გადაღება შეეძლებოდა, რუსეთში ეს რიცხვი 7-8 დღეობდა, ხოლო ამერიკაში იმდენ დღეს იღებენ, რამდენიც სურთ. გარდა ამისა, ფესტივალზე მუშაობის დროს მნიშვნელოვანი ფილმის სიუჟეტს და რეჟისორის ნამუშევარს ექცევა.

- ლევან ზაქარეიშვილი რეჟისორის გარდა ამ ფილმის პროდიუსერაცაა. ამჟამად თუ იმყოფება რომელიმე ფესტივალზე?

- იგი 3 ნოემბერს ლოს ანჯელესის კინოფესტივალზე მიემგზავრება, რომელიც უფრო კინოს ბაზარია. ვფიქრობ, ამ ფილმით იქ ბევრი დაინტერესდება.

- სტუდია ABK-ს კარიერული განვითარება აქვს მუსიკალური კლიპებისა და სარეკლამო სერვისების გადაღების სფეროში. თუმცა აქ დოკუმენტური კინოსაც იღებთ...

- ამ მხრივ მხატვრული კინოზე უკეთეს წარმატებებს მივალნით. მარწმანე ნიუ იორკის საერთაშორისო ფესტივალზე ჩვენს სტუდიამ გადაღებული მანანა კულუმბე-კაშვილის "სკალდობამ" პირველი პრიზი აიღო. ეს დოკუმენტური ფილმი სანჯანის ერთ-ერთი რელიგიური დღესასწაულის რეჟისურაა.

- ამჟამად რა პროექტებზე მუშაობთ?

- ამჟამად რა პროექტებზეც ვმუშაობთ, მათგან უმთავრესია "თბილისი-თბილისის" ლევან ზაქარეიშვილი, ძალიან დიდი ხნის განმავლობაში მუშაობდნენ. ამით ჩვენი შრომა, გარკვეულწილად, მაინც დაფასდა.

- კონკრეტულად, რა როლი შეასრულა სტუდია ABK-მ?

- ჩვენს სტუდიაში გავამუშავეთ ფილმი, შემდეგ გავაკეთეთ მაცივარი, ვიდეომონტაჟი, ხოლო ფილმმა დასრულებული სახე პრაქტიკულად უფრო მნიშვნელოვანი მისი დასრულება - ანუ პრიზების მიღება და გაყიდვა. ამ

Call Center

ჩვენი დახმარებით თქვენი ბიზნესი იქნება წარმატებული

Tel: (995 32) 24 45 98

www.cc.ge

AIUTARE იტალიურად

ქართველების "აიდას" იტალიელი დანიელე ატიმანი უდრიოერებს

ნა შკაუა

მორიგი პრესკონფერენცია ოპერის და ბალეტის დირექტორმა საკმაოდ უცნაური შესავალი გახსნა. მცირე ისტორიული ექსკურსი დავით საყვარელიძემ 1851 წლიდან დაიწყო და თბილისის ოპერის პირველი წარმოდგენაც გაიხსნა. იქვე ისიც აღნიშნა, რომ ოპერის გახსნით ჩვენს დედაქალაქში ცივილიზაცია შემოვიდა და რომ პირველ სპექტაკლთან დაკავშირებით ოპერის მიმდებარე ტერიტორიაზე ქუჩა ქვაფენილით მოიკირწყლა. მართალია, საყვარელიძემ ეს შესავალი უცხოელი სტუმრების გასაგონად უფრო თქვა, მეორე მხრივ, ქვეტები უფრო იქვე მდებარე მერიის ბოსტანში გადაყარა, რომელსაც ჯიუტად არ უნდა რუსთაველის გამზირის საკვირაო გადაკეთების ამჟამად წარუმატებელი ტრადიციის მოშლა. ამ ინიციატივით დაზარალებულთა შორის ოპერის თეატრის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ობიექტია, რადგან გადაკეთებულ ქუჩაზე მოსეირნე მოქალაქეები მის ისტორიულ სკვერს ხანსაპირფარეშოდ იყენებენ, ხანაც მის კედლებზე საყვარელი უცხოელი შემსრულებლების სახელების წერაში ვარჯიშობენ.

ფერენციის მთავარ თემაზე გადავიდა და კლასიკური მუსიკის თაყვანისმცემლებს ოპერის თეატრის მორიგი უცხოელი სტუმარი წარუდგინა. მისი თბილისში ჩამოყვანა ოპერის თეატრის ხელმძღვანელობისა და საქართველოში იტალიის რესპუბლიკის საელჩოს ინიციატივით მოხერხდა. იტალიის საელჩო კულტურის სფეროში საკმაოდ აქტიურად თანამშრომლობს ქართულ მხარესთან და მომავალშიც აპირებს საოპერო პროექტების ხელშეწყობას.

ფაბრიციო რომანო, იტალიის ელჩი: "მიმანჩია, რომ იტალიას ისტორიული როლი აკისრია, რათა საოპერო ხელოვნების გაავრცელებას მთელ მსოფლიოში შეუწყოს ხელი. მოხარული ვარ, რომ თბილისში ასეთი დონის დირიჟორის ჩამოყვანა მოვახერხეთ და შეგვიძლია ამ სახით, ქართულ საოპერო დასს დავეხმაროთ. ამ თანამშრომლობის შედეგად ქართველ შემსრულებლებს საკუთარი შესაძლებლობების გამოცდის საშუალებაც მიეცემა. გარდა ამისა, დანიელე ატიმანი აქაურ მუსიკოსებს საერთაშორისო კონკურსებისკენაც გაუხსნის გზას."

დანიელე ატიმანის დოსიე

ოპერის თეატრი გასულ საუკუნეში.

პროგრამა ეთერში
ყოველდღე, შაბათ-კვირის გარდა.

ლაშა ბულაძე: ეთერშია დილოგები ლაშა ბულაძესთან და არა პატრონთან, თუმცა, პლატონი ტყუილად არ მიხსენებია. ჩემი სტუმარია ფილოსოფოსი ზურაბ ჭიაბერაშვილი. დღეს ჩვენ ვისაუბრებთ ნიგენზე და კონკრეტულად ერთ ნიგენზე.

ზურაბ ჭიაბერაშვილი: ამ ნიგენის პრეზენტაცია გაიმართება სამშაბათს ორ საათზე, სასტუმრო "მეტეხში" და ეს არის ნიგენი, რომელიც დიდი ხანია, ელოდებოდა გამოსვლას. ამჯერად ის ფონდი "ღია საზოგადოება - საქართველოს" დაფინანსებით "ლოგოს პრესმა" დასტამბა. მე გახლავართ ამ შესანიშნავი ნიგენის მთარგმნელი. ნიგენს შვეიცარია დაეკავშირება და დღევანდელი საქართველოსთვის ძალიან პროვოკაციული სათაური "როგორ ვაშუშაოთ დემოკრატია" და ეხება კონკრეტულ ქვეყანას, იტალიას. ავტორი რობერტ პატმენი გვიხსენის, თუ როგორია ამ ქვეყნის სამოქალაქო ტრადიციები და დღევანდელი მდგომარეობა.

ლაშა ბულაძე: საინტერესო

სოა, ვინ არის ნიგენი ადრესატი. **ზურაბ ჭიაბერაშვილი:** ჩემი არჩევანი განაპირობა იმ ფაქტმა, რომ აქტუალური თემატიკაა ჩემი ქვეყნისთვის. ნიგენი ლაპარაკია იტალიის რეგიონული მმართველობის წარმატება-წარუმატებლობაზე და იქიდან გამომდინარე, რომ ჩვენთანაც ეს საკითხი მნიშვნელოვანია და ჯერ კიდევ არ არის ქვეყნის ტერიტორიულადმინისტრაციული მოწყობა განსაზღვრული. ასე რომ, ვიფიქრე, ნიგენი ექვემდებარება პოლიტიკოსებს და მათთვის გასაგებია ეს საკითხი და თუ ვინმე გადაიჭივხვება, საინტერესო მასალას აღმოაჩენს.

ლაშა ბულაძე: ცხადია, მთლიანად ნიგენს ვერ მოვიტყავთ, მაგრამ მოკლედ ჩამოვთვალოთ თემები.

ზურაბ ჭიაბერაშვილი: იტალიაში 1970 წლამდე არსებობდა ორი დონე - ცენტრალური ხელისუფლება და ადგილობრივი თვითმმართველობების დონე. ეს იყო ძალიან ცენტრალური სახელმწიფო ბიუროკრატიული აპარატი და ქვეყნის მართვა რთული იყო. იმისთვის, რომ მმართველობა გამხდარიყო უფრო

დახვეწილი, იტალიის პარლამენტმა დაუშვა რეგიონული მმართველობა. იტალიაში გამოიყო 20 ისტორიული რეგიონი და იქ გახდა შესაძლებელი, არჩეულიყო რეგიონული საბჭო და მას მერე დაეკომპლექტებინა რეგიონული მთავრობა, როგორც აღმასრულებელი სტრუქტურა. ნიგენის ძირითადი ნაწილი ეხება არ არის ქვეყნის ტერიტორიულადმინისტრაციული მოწყობა განსაზღვრული. ასე რომ, ვიფიქრე, ნიგენი ექვემდებარება პოლიტიკოსებს და მათთვის გასაგებია ეს საკითხი და თუ ვინმე გადაიჭივხვება, საინტერესო მასალას აღმოაჩენს.

მთავრობა, რომელიც რამდენიმე თვე დღემდე, ტელეფონით შეწყვეტილი მიუხედავად. აღარაფერს ვამბობ ისეთ ინტეგრირებულ, როგორებიც იყო სასოფლო საშენობო პროექტების დაკრედიტება რეგიონული მთავრობა, საბაგე-ვო ბალების გახსნა და ა.შ. იტალიის სამხრეთის რეგიონებიდან - ჩვენ აქ სიცილია ვიცით, მაგრამ იტალიას კიდევ უფრო ჩავადინილი რეგიონებიც აქვს, მაგალითად, კალაბრიაც პრობლემური რაიონია. ამიტომ აღმოჩნდა, რომ სამხრეთის რეგიონები ერთ მხარეს დალაგდნო, ჩრდილოეთის - მეორეს და დაისვა კითხვა: რისი ბრალია ეს. ნაწილში ამტკიცებდა ბიუჯეტს, ინდიკატორებში შედიოდა ისეთი ფაქტორებიც, როგორც იყო მაგალითად, რამდენად პასუხობდა რეგიონული მთავრობის რომელიმე წევრი მოქალაქეთა წერილებს. კვლევაში ასეთი ხერხიც კი გამოიყენეს: ხელწერილად მთავრობას მისწერეს განცხადება რეგიონული მთავრობის დადგენის თაობაზე და დელოდნენ პასუხს. იყო მთავრობა, რომელიც პასუხს აბრუნებდა ერთ კვირაში, თანაც ტელეფონით შეწყვეტილი გარეშე და იყო

იმამია, რომ ის არ დასჯერდა, მხოლოდ სოციალ-ეკონომიკური ფაქტორებით ამ მოვლენის ასხნას და დამატებითი მიზეზების ძებნა დაიწყო ისტორიაში. ამ კვლევამ ის ჩაიყვანა შუა საუკუნეების ნიგენზე, და გაირკვა, რომ ისტორიული გამოცდილება მათ სხვადასხვაგვარი ჰქონდათ. ჩრდილოეთ იტალიაში მე-11 საუკუნიდან იყო ქალაქ-სახელმწიფოების, ანუ რესპუბლიკური მმართველობის გამოცდილება. რა თქმა უნდა, არ გვაქვს ლაპარაკი სრულფასოვან ლიბერალურ მმართველობაზე, მაგრამ ეს ციკლებით დემოკრატიულია, ვინც იტალიის სამხრეთის რეგიონებიც იტალიაში კი აღმასკვლავდასახედა იტალიაში. იქ ნორმანების შემოსევა იტალიაში დაიწყო, რომელიც იტალიაში კი აღმასკვლავდასახედა იტალიაში. იქ ნორმანების შემოსევა იტალიაში დაიწყო, რომელიც იტალიაში კი აღმასკვლავდასახედა იტალიაში. იქ ნორმანების შემოსევა იტალიაში დაიწყო, რომელიც იტალიაში კი აღმასკვლავდასახედა იტალიაში.

არა. ამიტომ ჩრდილოეთ იტალიაში თვითონ მოქალაქეებს შორის უფრო პოლიტიკური ურთიერთობები იყო, ხოლო სამხრეთში პატრონ-ყმური დამოკიდებულება და ეს საუკუნეების განმავლობაში შემორჩა იტალიას. ამიტომ რეგიონული მმართველობის არაფექტურობა სამხრეთში მართლ იმან არ განაპირობა, რომ იქ რეგიონულ საბჭო-აკოს სრულფასოვან ლიბერალურ მმართველობაზე, მაგრამ ეს ციკლებით დემოკრატიულია, ვინც იტალიის სამხრეთის რეგიონებიც იტალიაში კი აღმასკვლავდასახედა იტალიაში. იქ ნორმანების შემოსევა იტალიაში დაიწყო, რომელიც იტალიაში კი აღმასკვლავდასახედა იტალიაში.

მიზეზები კულტურაშია. **ზურაბ ჭიაბერაშვილი:** დიახ, და ამ ნიგენის მიხედვით ირკვევა ისიც, რომ პატრონის ქმედებებსაც კი ხშირად მოქალაქეები განაპირობებენ. განწყობა, რასაც ისინი საზოგადოებიდან იღებენ, როგორ გარემოში ტრინველობის არაფექტურობა სამხრეთში მართლ იმან არ განაპირობა, რომ იქ რეგიონულ საბჭო-აკოს სრულფასოვან ლიბერალურ მმართველობაზე, მაგრამ ეს ციკლებით დემოკრატიულია, ვინც იტალიის სამხრეთის რეგიონებიც იტალიაში კი აღმასკვლავდასახედა იტალიაში.

ლაშა ბულაძე: ძალიან მნიშვნელოვანი ფაქტორია ის, რომ

განცხადება ტენდერის ჩატარების შესახებ

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო აცხადებს ღია ტენდერს და იწვევს ტენდერში მონაწილეობის მისაღებად ყველა დანტენდერსებულ პირს. შესყიდვის ობიექტი - მიმდინარეობს სატრანსპორტო საშუალებების ასანონი ელექტრო-ლოკალური სასწრაფო. მონაწილე უნდა განხორციელებდეს 2005 წლის წლის ბოლომდე ტენდერის შედეგად გამოვლენილი იქნება ერთი გამარჯვებული.

დანიშნულებითი ცნობებისათვის მიმართეთ სატენდერო კომისიის აპარატის შემდეგ მისამართზე: 0162, საქართველო, თბილისი, ირაკლი აბაშიძის N70 საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო, ტელ: 22-69-07.

დანიშნულებულმა პირებმა უნდა წარმოადგინონ განაცხადი და საკვალიფიკაციო მონაცემები, რომლებიც უნდა აკმაყოფილებდეს შემდეგ მოთხოვნებს:

- იურიდიულ პირთა:**
- მსურველის იურიდიული პირის ქონებაზე არ უნდა იყოს დადებული ყადაღა (ცნობა საქართველოს ნოტარიუსთა პალატიდან);
  - მის მიმართ არ უნდა მიმდინარეობდეს გაკოტრების ან სანაცხოს საქმის წარმოება, არ უნდა ხორციელდებოდეს მისი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია (ცნობა სასამართლოდან);
  - მსურველის იურიდიული პირის ხელმძღვანელები ბოლო 5 წლის განმავლობაში არ უნდა იყვნენ მსჯავრდებული, და შესყიდვის დაწყების მომენტისათვის მათ მიმართ არ უნდა იყოს აღძრული სისხლის სამართლის საქმე მათ სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულისათვის (ცნობა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროდან);
  - სატენდერო განაცხადი უნდა შეიცავდეს ტენდერში მონაწილეობის მსურველის დასახელებას, იურიდიულ მისამართს, ტელეფონი/ფაქსი, საბანკო რეკვიზიტებს, ხელმძღვანელის სახელს, გვარს.
- ფიზიკურ პირთა:**
- უნდა იყოს ქმედუნარიანი (ცნობა შესაბამისად უფლებამოსილი დაწესებულებიდან);
  - მის მიმართ არ უნდა მიმდინარეობდეს გაკოტრების საქმის წარმოება (ცნობა სასამართლოდან);
  - უკანასკნელი 5 წლის განმავლობაში არ უნდა იყოს მსჯავრდებული და შესყიდვის დაწყების მომენტისათვის მის მიმართ არ უნდა იყოს აღძრული სისხლის სამართლის საქმე მის ეკონომიკურ და სამსახურებრივ საქმიანობასთან დაკავშირებული დანაშაულისათვის (ცნობა საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროდან);
  - სატენდერო განაცხადი უნდა შეიცავდეს ტენდერში მონაწილეობის მსურველის ვინაობას, სახელს, გვარს, მისამართს, ტელეფონი/ფაქსი, ანგარიშსწორების რეკვიზიტებს;
- დამატებითი მოთხოვნები:**
- ცნობა შესყიდვაში მონაწილეობის მსურველის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ (უნდა იყოს წარმოდგენილი აუდიტის დასკვნა);
  - ცნობა მასზე, რომ ბიუჯეტის წინაშე არ გაჩნია დავალიანება (საგადასახადო

ინსპექციიდან);

- ინფორმაცია უკანასკნელი 5 (ხუთი) წლის განმავლობაში განხორციელებული ანალოგიური მიწოდების შესახებ;
- თუ შესყიდვაში მონაწილეობის მსურველის მიერ წარმოდგენილი საკვალიფიკაციო მონაცემები უკმაყოფილო აღმოჩნდება, ან ვერ დააკმაყოფილებს საკვალიფიკაციო მოთხოვნებს, სატენდერო კომისიას უფლება აქვს მოახდინოს ამ პირის დისკვალიფიკაცია შესყიდვის ნებისმიერ ეტაპზე, სახელმწიფო შესყიდვის შესახებ ხელშეკრულების დადებამდე.
- განაცხადი და საკვალიფიკაციო მონაცემები უნდა იყოს შედგენილი ქართულ ენაზე და წარმოდგენილი სატენდერო აპარატში ხელმძღვანელების ან მის მიერ წერილობით უფლებამოსილი პირის მიერ 2005 წლის 18 ნოემბრიდან 2005 წლის 21 ნოემბრის 18 საათამდე შემდეგ მისამართზე: 0162, საქართველო, თბილისი, ირაკლი აბაშიძის N70 საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო, სატელეფონო შესყიდვების სამმართველო დაგვიანებით შემოსულ განაცხადებს და საკვალიფიკაციო მონაცემებს სატენდერო კომისია არ განიხილავს და უბრუნებს წარმოდგენ პირებს. საკვალიფიკაციო შერჩევა შედგება 2005 წლის 21 ნოემბრის წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შემოთაღნიშნულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენის საფუძველზე. საკვალიფიკაციო პროცედურის დასრულების შემდეგ შერჩეულმა პრეტენდენტებმა უნდა გადაიხადონ სატენდერო მოსაკრებელი 500 ლარის ოდენობით მათ სახელზე გამომავალი შეტყობინებაში მითითებულ ანგარიშზე. სატენდერო დოკუმენტაცია (ქართულ ენაზე) გაეცემა პრეტენდენტებს 2005 წლის 23 ნოემბრიდან 2005 წლის 28 ნოემბრის 18 საათამდე მოსაკრებლის გადახდის შემდეგ. სატენდერო დოკუმენტაცია გაეცემა შემდეგ მისამართზე: 0162, საქართველო, თბილისი, ირაკლი აბაშიძის N70 საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო. პრეტენდენტების სატენდერო წინადადებების მიღების ბოლო ვადაა 2005 წლის 29 ნოემბრის დღის 16:00 საათი. სატენდერო წინადადებების გახსნა მოხდება პრეტენდენტთა თანდასწრებით შემოთაღნიშნულ მისამართზე 2005 წლის 29 ნოემბრის დღის 16:00 საათზე. ტენდერი ტარდება საქართველოს კანონის "სახელმწიფო შესყიდვების შესახებ" საფუძველზე. შესყიდვაში მონაწილეობის მსურველებს შეუძლიათ მიიღონ დამატებითი ინფორმაცია სატენდერო აპარატში, აგრეთვე გაეცნონ სატენდერო დოკუმენტაციის მოსაკრებლის გადახდამდე. დამატებითი ცნობებისათვის მიმართეთ სატენდერო კომისიის აპარატის წევრებს შთაა ჩანტურძის და ირაკლი ათანასოვს, შემთავლიშნულ მისამართზე და ტელეფონზე 23-51-17.

სატენდერო კომისია